

Branka Mariá Tanodi de Chiapero

Archivo General e Historico
Universidad Nacional de Córdoba
Obispo Trejo 242
5000 Córdoba
Argentina

AURELIO (ZLATKO) TANODI. PRILOG BIOGRAFIJI I BIBLIOGRAFIJA RADOVA

UDK 929Tanodi, Z.:012

Aurelio (Zlatko) Tanodi, hrvatski arhivist i povjesničar, rođen je u Brezničkom Humu kraj Varaždina 1. rujna 1914. Nakon školovanja u Varaždinu i studija povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1933.-1937.), zaposlio se u Gradskom arhivu u Varaždinu, a 1940. u Državnom arhivu u Zagrebu, gdje nastavlja s arhivističkim radom, paleografskim, diplomatičkim i povijesnim istraživanjima. Godine 1945. trebao je početi raditi na katedri za pomoćne povijesne znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, no krajem godine, u strahu od novouspostavljene komunističke vlasti, iseljava se iz domovine. Preko Austrije pa Italije dolazi u svoju drugu domovinu Argentinu 1948.

*Zaslužan je za utemeljenje moderne arhivske službe u Argentini i drugim državama Južne Amerike.¹ Gotovo trideset godina (1959.-1986.) bio je direktor Argentinskog državnog arhiva, a na Sveučilištu u Córdobi osnovao je katedru za paleografiju i diplomatiku. Bio je znanstveni istraživač Državnog vijeća za znanstvena i tehnička istraživanja u Buenos Airesu od 1961. do 1991. Osnivač je institucije Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos 1972., koja mu je 1987. posvetila spomenicu *De archivos y archivistas. Homenaje a Aurelio Tanodi.*² Od 2003. godine dan njegova rođenja obilježava se kao Dan arhivista Južne Amerike. Prvoga rujna 2007. navršio je 93 godine života.*

Zahvaljujemo njegovoj kćeri, gospođi Branki Marii Tanodi de Chiapero, što je Arhivskom vjesniku ustupila tekstove koje donosimo u prijevodu na hrvatski jezik:

1. osobno iskustvo Branke Marié Tanodi de Chiapero, ravnateljice Općeg i povijesnog arhiva Nacionalnog sveučilišta u Córdobi te profesorice paleografije i diplomatike na Nacionalnom sveučilištu u Córdobi,

2. pismo Z. Tanodija u kojem iznosi svoj životni put, poglavito svoj rad na području arhivske službe i obrazovanja arhivista u Južnoj Americi,

3. bibliografija radova Z. Tanodija koju je sastavila Branka Marié Tanodi de Chiapero.

Pisma su zanimljiva svjedočanstva oca i kćeri, zauzetih za promicanje arhivske službe, arhivistike i pomoćnih povijesnih znanosti u Južnoj Americi i vrijedan su prinos istraživanju života i rada Z.

¹ Godine 2006. odlikovan je Časnom medaljom zasluga Peruanskog generalnog arhiva u ime tamošnje Akademije znanosti, a u prigodi proslave 185. obljetnice nezavisnosti Republike Peru. Vidi Šprljan, C. Peruansko odlikovanje arhivisti Zlatku Tanodiju; <http://www.matis.hr/vijesti.php?id=537>; stranica posjećena 3. rujna 2007.

² Washington D.C. : 1987. Svoje impresije o Tanodiju u Spomenici su iznijeli mnogi istaknuti arhivisti poput Charlesa Kescemetija, Elia Lodolinija, Bernarda Weibrennera i dr. Među njima i kći Z. Tanodija, Branka Mariá Tanodi de Chiapero, a prije svih, u predgovoru, Juan Carlos Torchia Estrada, direktor ugledne arhivističke ustanove Departamento de Asuntos Culturales de la Organización de los Estados Americanos.

Tanodija. Ona nadopunjuju bibliografiju njegovih radova. Radovi se donose prema vremenskom slijedu, a svaka jedinica sadržava i kraći sažetak rada. Iz bibliografije je razvidno da je najveći broj radova nastao u Južnoj Americi i uglavnom je rezultat stručnoga djelovanja na latinskoameričkom prostoru. Ona pokazuje spektar interesa i bavljenja – od osnova arhivistike i latinske paleografije do organizacijskih pitanja utemeljenja i uređenja arhivske službe, njezina promicanja, problema obrazovanja arhivista, suvremene problematike vezane uz informacijske tehnologije, rada na promicanju arhiva u latinskoameričkom jezičnom prostoru, ali i u svjetskim razmjerima.

Njezinim objavljivanjem nastojali smo čitateljima Arhivskoga vjesnika i široj kulturnoj javnosti približiti arhivsku teoriju i praksu latinskoameričkog prostora, ali i pokazati smjernice Tanodijeva puta kao arhivista: od problema diplomatike i paleografije, objavljivanja izvora, pa do organizacije arhivske službe, utemeljenja arhivske teorije i bavljenja svim pitanjima suvremene arhivistike. Na tom je putu posebno važno istaknuti njegovu organizacijsku djelatnost, rad na teorijskom i praktičnom arhivističkom obrazovanju, do angažmana na mjestu povjerenika Međunarodnog arhivskog vijeća i UNESCO-a za arhivsku službu u zemljama tzv. trećeg svijeta.³

Ključne riječi: Aurelio (Zlatko) Tanodi, biografija, bibliografija, Argentina, Argentinski državni arhiv, pomoćne povijesne znanosti, paleografija, diplomatika, arhivistika, obrazovanje arhivista, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos

Hrvatska i Argentina: jučer i danas⁴

Da me moj prijatelj César prije nekoliko godina zamolio da pišem o »don Aureliju« ili »Tatiti«, kako ga unuci od milja zovu, dok su se radne verzije još uvijek pisale rukom, koš za smeće bio bi prepun, jer je prilično teško pisati iz emocija, pogotovo kada se radi o vlastitome ocu, koji vam je uz to bio učitelj, mentor i, toliko puta, kritičar. Nije mi namjera ovdje napisati njegovu biografiju – drugi su se detaljno time pozabavili – već se prisjetiti nekih mjesta i događaja koji će zasigurno don Aureliju prizvati lijepa sjećanja kada ovo bude čitao.

Prije nekoliko godina, točnije 1992., kada se slavila 750. obljetnica Zagreba kao »slobodnoga kraljevskog grada«, pozvali su ga iz Hrvatske radi sudjelovanja u obilježavanju obljetnice. Pitate se zašto? Podsjetimo se te priče.

Zagreb je dobio povlasticu slobodnoga kraljevskog grada 1242., potvrđenu vrlo svečanim dokumentom - zlatnom bulom (pečatom). Godine 1942. umalo da nije došlo do otkazivanja proslave 700. obljetnice osnivanja grada, jer je profesor pomoćnih povijesnih znanosti na Državnom sveučilištu u Zagrebu otkrio da u tekstu dokumenta nedostaje jedan važan dio, što se do tada nije susretalo u drugim sličnim dokumentima, i što je dovelo do toga da bude proglašen falsifikatom. Don Aureliju, tada diplomiranom povjesničaru, činilo se nemogućim da bi netko iz onog vremena bio u stanju napraviti tako savršen falsifikat pečata, pa je nagovorio profesora da ipak dopusti proslavu obljetnice. Nakon dvije godine intenzivnih istraživanja, Tanodi je ne samo potvrdio autentičnost dokumenta, nego je time stekao i doktorat znanosti.

Putovanje u Zagreb sretno se poklopilo i s 500. godišnjicom otkrića Amerike, koju je Hrvatski državni arhiv u Zagrebu obilježio izložbom pod naslovom »Susret dvaju svijetova – Hrvati i Amerika«. Na izložbi je bio istaknut doprinos hrvatskih imigranata američkim zemljama. Čim je stigao u rodnu zemlju, započeo je program kulturnih događanja u organizaciji Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu. Prvo su održana predavanja o situaciji u argentinskoj i latinskoameričkoj arhivistici, nakon toga su uslijedili simpoziji, jedan o osnivanju Zagreba i njegovom kasnijem razvitku, i drugi vezan za izložbu o

³ Zanimljiv prilog o Z. Tanodiju napisao je Krešimir Čvrljak početkom 1990-ih pod naslovom: Hrvatsko-argentinski arhivist i povjesničar interameričke i svjetske reputacije dr. Zlatko Tanodi. *Arhivski vjesnik*. 34-35(1991-1992), str. 243-252.

⁴ Tekst je objavljen u počast Z. Tanodiju, u časopisu Latinskoameričkog arhivističkog društva (ALA), Kolumbija, 23 (2000); taj je broj u potpunosti posvećen njemu.

Hrvatima u Americi. Na kraju je don Aurelio dobio priznanje od Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Što reći o ponovnim susretima? S obitelji, sestričnima, nećacima, njihovoj djeci, šogorima Gabikom i Antom. O šetnjama strmim ulicama Gornjega grada s očuvanim srednjovjekovnim zidinama, o posjeti crkvi Sv. Marka i Katedrali, u kojoj se oženio one jeseni 1942.

Strast uspomena

Prisjetimo se jedne anegdote, i neka je on sam ispriča:

»Što da vam kažem o svom šeširu? Za vrijeme putovanja u Rim 1941. kupio sam šešir u dućanu Super Borsalino. Kada sam napustio Hrvatsku 1945., moja odjeća je poklonjena, ali Gabika i Ante su zadržali jedino šešir, nadajući se da će mi ga staviti na glavu kada se vratim u Zagreb. Čekali su 47 godina, i sada je taj šešir za mene jedna vrijedna uspomena koja će čuvati od hladnoće moju staru glavu, kao nekad u Zagrebu za mojih mladenačkih dana«.

Putovanje sjećanja odvelo ga je i u rodno selo, Hum. Toliko se promijenilo da je sada imalo i supermarket. Moj djed, njegov otac, nekada je bio šef željezničke stanice, važno zanimanje u vrijeme kada su ljudi s takvim funkcijama, uz župnika i učitelja, predsjedavali službenim sjednicama. Dvadeset kilometara dalje nalazi se Varaždin, grad njegove mladosti, za kojeg ga vežu mnoge uspomene i dogodovštine.

Oni koji ga bolje poznaju, znaju da nije osobit ljubitelj glazbe, možda zato što je njegova sestra, pijanistica, kako on sam kaže, pobrala sav talent. Pa ipak, kao dobro dijete svoga vremena morao je ići na sate klavira. Bila je to prava žrtva za njega, ne samo zbog klavira nego i zbog toga što mu je učiteljica bila njegova stroga tetka. S prozora sobe u kojoj je učio vidio se sat crkvenoga tornja, a on ga je stalno pogledavao u nadi da vrijeme što brže prođe, jer je pet minuta za njega bilo kao čitav sat mučenja.

Još jedna priča, koju smo puno puta čuli i koju priča s vedrim i vragolastim osmijehom. Na ondašnjim plesnjacima, na koje su djevojke dolazile u strogoj pratnji majke ili tetke, zbog lošeg sluha nije razlikovao valcer od charlestona. No budući da je znao korake svakog od njih, neprimjetno bi došao do sestre da mu šapne na uho o kojemu se plesu radi, a tek onda bi išao zamoliti neku damu za ples.

Dobro se znalo u našoj kući, i dan danas je tako, da ako netko uđe u njegovu radnu sobu a on počne pjevušiti, to je znak da treba odmah izaći i ne ometati ga. Za taj su kodeks još od malih nogu znali José, Graciela i Gabriel, moja braća, ali unuci su ga sve češće zanemarivali, a o prauuncima da i ne govorim, kojima se sviđa čak i kad pjeva. Radna soba je jedno sveto mjesto puno knjiga i papira razbacanih po velikom radnom stolu, za koje je vrijedila zapovijed da ih se ne posprema jer se inače neće moći snaći. Kad ih već spominjem, knjige, neke su od njih stigle zajedno s njim kad se iskrcavao u Buenos Airesu, u ofucanoj kartonskoj torbi zavezanoj kožnom vrpcom, dok je carinik u čudu promatrao imigranta s takvom prtljagom. Tada je znao samo par riječi španjolskog, jezika koji je kasnije sam učio, kada je odlučio da će se nastaniti u jednoj latinskoameričkoj, a ne anglosaksonskoj zemlji. Izabrao je Argentinu zbog dobrih uvjeta koje je tadašnja vlast omogućila izbjeglicama, ali mogla je to biti i bilo koja druga zemlja.

Latinskoameričko srce

Njegov se latinskoamerički san ostvario osnivanjem Interameričkog centra za arhive, kada je Organizacija američkih država odlučila da će se, zbog svih njegovih zasluga, arhivistika predavati upravo u Córdoba. S koliko samo ponosa i ljubavi govori o svojim stipendistima, kao da su njegova djeca, prisjećajući se uvijek najljepših trenutaka. Pristizali su iz svih dijelova Amerike, i tokom dvadeset godina posvetio im je velik dio svoga vremena i uvijek ih je bio voljan saslušati. Mislim da njima nikada nije »pjevušio« kada bi ga prekinuli u poslu.

U trenutku kada procjenjujemo njegova profesionalna postignuća, očito je kako su ti uspjesi još veći ako uzmemo u obzir i njegove učenike, vjerne pratiocje svoga učitelja, preko kojih se profesija

proširila na cijeli kontinent. Dolazili su iz Meksika, Gvatemale, Nikaragve, Hondurasa, Santo Dominga, Haitija, Kostarike, Paname, Venezuele, Kolumbije, Brazila, Bolivije, Čilea, Paragvaja, Urugvaja, ujedinjeni istom strašću: arhivima. Bili bi tako sretni kada bi dolazili, i nakon što bi toliko toga proživjeli zajedno, bili bi tužni na rastanku, jer ništa nije vječno u životu. Nije se u Córdobi samo učilo, bilo je tu i zabave, fešta za Dan arhivista, izleti u planine, Alta Gracia, Carlos Paz. Bilo je i zaljubljanja, a don Aurelio je bio kum na vjenčanjima.

Bilo bi predugo i čitatelju dosadno da sada navodim sve stipendiste koji su prošli Córdobom, ali svakako moram istaknuti da su mnogi od njih bili ili su još uvijek zaposleni na važnim pozicijama u arhivima svojih zemalja. Žar s kojim oni svi rade vidi se u napretku koji je na kontinentalnoj razini arhivistika postigla zadnjih desetljeća, što najviše možemo zahvaliti don Aureliju.

Još jedno od zadovoljstava pružala su mu putovanja, na kojima bi uvijek uz njega bila Zelika, njegova voljena i vjerna pratilja kroz čitav život, majka njegove četvero djece. U dalekim putovanjima po lijepim zemljama Latinske Amerike, osim što je prenosio svoja znanja i iskustva, radovali su ga susreti sa starim učenicima, fotografiranje i izrada stotina slika koje bi nam detaljno objašnjavao, otkrivajući uvijek mjesta koja ga podsjećaju na Hrvatsku.

Sjećanja na rodnu zemlju sve su intenzivnija kako godine prolaze. Vidi se to i po tome što često umeće riječi materinjeg jezika u svakodnevnom razgovoru. Unucima je to jako smiješno, al iz poštovanja prema »Tatiti«, i ne želeći ga ometati u nadolasku sjećanja, ništa ne komentiraju, nastojeći pretpostaviti što je rekao. Kada, međutim, govori o dokumentima i arhivima, pojmovi su jasni, nema zabune, pamćenje mu je netaknuto s 85 godina.

Branka María Tanodi de Chiapero

Poštovani Césare,⁵

Odgovaram na Vaše ljubazno pismo od 6. siječnja ove godine, u kojem me molite da za *Arhivistički svijet* ukratko prenesem, pomalo autobiografski, prijateljima, kolegama i učenicima, svoje iskustvo arhivista. Činim to ovim pismom, jer za Vas me vežu iskreni prijateljski osjećaji što potječu još iz vremena tečaja u Córdobi 1974. godine. Sjećam Vas se kao polaznika za kojega mogu samo reći: »Nek ih je što više poput Vas!«

Ovaj će put u mom izlaganju iznimno naglasak biti na autobiografskim podacima, jer do sada sam uvijek nastojao govoriti malo a pisati još manje o svojoj privatnosti, što je u skladu sa mojom introvertiranom naravi. Sada ću ipak pokušati učiniti malu iznimku te vrlo sažeto izložiti nešto o svojem zanimanju u kontekstu mog unutarnjeg i vanjskog života.

No dobro, vrijeme je da započnem.

Vi ste, Césare, došli na zamisao o ovom prikazu uoči sedamdeset godina moga života što ću ih navršiti sljedećeg 1. rujna.

Odluka o mojoj profesionalnoj karijeri okrenutoj prema povijesnim istraživanjima donijeta je u zadnjem razredu srednje škole koju sam pohađao u Varaždinu, mirnom provincijskom gradu s dugom povijesnom tradicijom i relativno bogatim gradskim arhivom. Nalazi se u blizini hrvatskoga glavnog grada Zagreba. Tijekom školovanja, koje je tada trajalo osam godina (1925.-1933.), imao sam poseban odnos s mojim profesorom zemljopisa i povijesti, Adolfom Wissertom, koji mi je sugerirao da studiram povijest, želeći da se zaposlim u Arhivu grada Varaždina i da se bavim istraživanjima vezanima za povijest grada. Kada sam došao na Sveučilište u Zagrebu u jesen 1933., dvije su stvari bile presudne u određivanju mog osobnog i profesionalnog života.

U Varaždinu sam odrastao u liberalnom građanskom okružju i kršćanskoj tradiciji, s većim naglaskom na tradiciji nego na živoj vjeri. Moji profesori, uglavnom liberalnih načela, otvorili su mi obzore prema individualnoj slobodi i toleranciji prema svakome, ali bez nekog određenijeg poimanja života. Tijekom zadnja tri razreda srednje škole mučila su me teška pitanja o smislu života. Pitao sam

⁵ Ovo pismo (autobiografsko izvješće) Z. Tanodi priredio je 1984. za *Mundo Archivistico* (Lima). 19(1984), a na poziv Césara Gutiérreza Munozu, istaknutog peruanskog arhivista.

se što je to život, čemu služi, koje bih si ciljeve trebao zacrtati, tko i što sam ja. Tražio sam istinu, ali nisam je našao. Sumnja je ovladala svime. Nije li sve ovo samo jedna velika laž?

Na fakultetu je vladao veliki studentski entuzijazam. Aktivisti različitih svjetonazora iznosili su svoje ideje, osnove svojih ideologija i međusobno su se borili za prevlast, od ekstremne desnice do ekstremne ljevice, te dvije najglasnije. Proučavao sam njihove ideologije. U njima nisam nalazio odgovor na moja pitanja i sumnje. Odgovor za sebe pronašao sam u kršćanskoj doktrini koju su s racionalističkog gledišta (a to mi je jako odgovaralo) izložili jezuitski svećenici. Učlanio sam se u Akademsku Marijinu kongregaciju.

Kršćanstvo je proširilo moj liberalni svjetonazor koji uključuje viziju slobode u intimnosti unutarnjeg života, gdje se čovjeku sloboda ne može oduzeti čak i kada izgubi vanjsku slobodu. Ta je sloboda temeljena na istini, »istina će vas osloboditi«, a rezultat je pravednost koja se postiže opraštanjem. Liberalna tolerancija razvila se u ljubav prema svima, uključujući i protivnike, kao i prema supstancijalnoj Ljubavi, beskrajnoj i neograničenoj. Druga odrednica u mom životu bila je moja profesija i stalna sklonost prema radu u struci.

Tijekom studija povijesti na Filozofskom fakultetu (1933.-1937.) povezao sam se s profesorom Mihom Baradom, šefom Katedre za pomoćne povijesne znanosti (latinska paleografija, diplomatika i kronologija) i srednjovjekovnu hrvatsku povijest. Po završetku studija počeo sam 1938. raditi u Arhivu grada Varaždina, u odjelu za srednjovjekovne dokumente. Radio sam na transkripciji i objavljivanju jednog dokumenta, i držao nastavu u klasičnoj franjevačkoj gimnaziji. Uz inicijativu i vodstvo profesora Barade, 1940. sam prešao u Hrvatski državni arhiv u Zagrebu, gdje sam radio u odjelu za srednjovjekovne dokumente, ne zanemarujući pritom niti druge aktivnosti u tom važnom arhivu. Unatoč vihoru Drugoga svjetskog rata koji je 1941. zahvatio moj rodnu zemlju, najviše sam vremena uspio posvetiti arhivističkom radu i paleografskim, diplomatskim i povijesnim istraživanjima; osim toga, išao sam u kontrolu arhiva diljem zemlje, pisao sam radove i stekao titulu doktora znanosti iz povijesti.

Barada me 1945. predložio za njegovog nasljednika na Katedri za pomoćne povijesne znanosti, koju sam namjeravao proširiti i na arhivistiku te povezati navedenu katedru, na koju sam primljen odlukom članova vijeća Filozofskog fakulteta, s Hrvatskim državnim arhivom. Poslijeratno je stanje, međutim, promijenilo moj životni put. Nakon prethodne dvije diktature, uslijedila je i treća.

Budući da nisam bio pobornik političko-ideološke isključivosti nove vlasti, napustio sam svoju rodnu zemlju, svoju ženu i kćerku, čitavo okruženje moje mladosti, i jedne hladne novembarske noći 1945. prešao sam austrijsku granicu riskirajući život. Nadao sam se kako ću na svom putu po svijetu nailaziti na demokratske sustave temeljene na slobodi. Stvarnost? Zabluda? Dvije sam životne odrednice nosio sa sobom, vjeru – čvrstu i stalnu – i profesiju – čvrstu, ali izloženu burama i vihorima sudbine.

I tako je počeo drugi dio mog profesionalnog života, obilježen velikim oscilacijama.

Moj prvi dodir sa zapadom bio je nezaboravan. Strpali su me u zatvor zato što sam ilegalno prešao granicu. To je na sreću trajalo samo par dana. Nakon toga sam otišao u Graz, gdje su engleske okupacijske snage držale studentski kampus za izbjeglice iz istočnih zemalja. Tamo sam se upisao na studij prava, gdje sam se posebno posvetio uvodu u pravo i srednjovjekovnom municipalnom pravu. Stupio sam u kontakt s Katedrom za paleografiju tamošnjega Filozofskog fakulteta i s arhivom pokrajine Štajerska, s namjerom da provedem istraživanje o srednjovjekovnim dokumentima.

Za vrijeme putovanja Austrijom posjetio sam nekoliko arhiva. U Grazu mi je pala na pamet ideja o sakupljanju dokumenata vezanih za hrvatske izbjeglice i formiranju arhiva hrvatskih emigranata. Iz Graza sam se preselio u Salzburg, gdje sam upoznao poznatog franjevačkog svećenika koji je nekad predavao u franjevačkoj gimnaziji u Varaždinu. Iznio sam mu svoju zamisao o arhivu, što mu se jako dopalo pa smo odmah počeli s prikupljanjem dokumenata. Predložio mi je da se zaposlim u Nadbiskupskom arhivu kojemu je trebalo pojačanje u stručnjacima za srednjovjekovne dokumente. Međutim, moj novi životni put imao je za odredište Rim, uslijed posredovanja jednog drugog franjevca koji je došao iz Italije i koji je smatrao da bih se mogao uključiti u rad franjevačkog Papinskog

sveučilišta Antonianum. Rektor tog sveučilišta bio je Hrvat Karlo Balić, poznati mariolog i stručnjak za filozofiju Duns Scota.

Jedne noći u veljači 1947. uz pomoć tirolskog fratra prešao sam ledene sniježne visine Brenerskog prolaza, izbjegavajući austrijske i talijanske snage na granici. U Rimu me fra Balić zadužio za izradu kataloga biblioteke koju je Sveučilište kupilo od jednog talijanskog lingvистa. Ta je biblioteka posjedovala mnogo knjiga na slavenskim jezicima. Istovremeno sam pomagao Baliću u transkripciji fotokopija nekoliko kodeksa iz XIII. stoljeća. Dosta mi je vremena ostajalo i za pohađanje tečaja arhivistike u Tajnom vatikanskom arhivu i bibliotekarstva u Apostolskoj vatikanskoj biblioteci, školske godine 1947./1948.

Kada sam dovršio izradu kataloga, u rimskim sam se bibliotekama posvetio istraživanju o posljedicama revolucije 1848. u Hrvatskoj. Tada se baš obilježavala stota godišnjica te revolucije, pa sam napisao i knjigu koja se zbog nedostatka financijskih sredstava na kraju nije tiskala. U Rimu sam iznio svoju ideju o stvaranju arhiva hrvatske emigracije, što je bilo dobro prihvaćeno ali nije bilo sredstava za realizaciju. Balić je želio da ostanem u Rimu, u Tajnom vatikanskom arhivu i Franjevačkom arhivu, kao stručnjak za dokumente vezane za slavenske narode, međutim to se nije ostvarilo.

Tamo su mi vrata bila zatvorena a ja sam morao zaraditi za kruh i financijski pomagati svoju obitelj koja je ostala u Zagrebu. Tada se otvorio put za Argentinu, čije su vlasti omogućile, tada jedine u svijetu, ulazak velikih kontingenata Hrvata u zemlju. Uputio sam se u Grugliasco, blizu Torina, gdje se jedan dio psihijatrijske bolnice koristio za izbjeglice na putu za Ameriku preko Genove. Tu je završilo moje europsko hodočašće, koje je započelo u austrijskom zatvoru a završilo u talijanskoj ludnici.

Italija je za mene bila jedno novo životno iskustvo. Slavenskoga porijekla, pomalo sklon melankoliji, sramežljiv ali ne i lišen energičnosti i odlučnosti, iskusio sam germanski mentalitet u kojem prevladava red, odgovornost, sustavni rad, a to sam bio naučio prvo od nekoliko profesora njemačkog porijekla, a zatim tijekom boravka u Austriji. U Italiji sam pak upoznao romanski mentalitet koji me impresionirao svojom intuicijom, snalažljivošću, ljudskom toplinom, pa i improvizacijom, i pomogao mi da se lakše prilagodim argentinskoj, latinskoameričkoj sredini. Napustio sam Italiju ponovno osjećajući bol zbog onoga što ostavljam, ali i s nadom u bolju budućnost.

U kolovozu 1948. brod za prijevoz sjevernoameričke vojske, na raspolaganju Crvenom križu, ulazi u luku Buenos Airesa.

Prva mi je nakana bila ostvariti plan o formiranju arhiva stare hrvatske emigracije, koja je bila prilično brojna u Argentini, Čileu i Sjedinjenim Američkim Državama, dodatno ojačana novim valom izbjeglica. Nije bilo financijskih sredstava. Krajem 1948. Balić dolazi u Buenos Aires, gdje organizira veliki mariološki kongres. Razgovarao je s ministrom obrazovanja, gospodinom Ivaniševićem, koji je bio hrvatskog podrijetla, iz Dubrovnika, i koji mu je obećao zaposlenje za tri, četiri profesora, među kojima sam bio i ja, ali ubrzo je zaboravio svoje obećanje. Javio sam se Općem arhivu nacije (Archivo General de la Nación), Odsjeku za povijest na Sveučilištu, Nacionalnoj biblioteci i nekim drugim bibliotekama, ali odgovor je uvijek bio isti: žao nam je.

Morao sam naći bilo kakav posao. Upisao sam tečaj elementarnog računovodstva u Akademiji Pitman, što mi je dobro došlo kasnije kada sam se preselio u grad Comodoro Rivadavia. Zaposlio sam se kao radnik u tvornici tkanina. Dan za danom, tjedan za tjednom, osam sati na dan morao sam isključiti svaku misao i svu pažnju usmjeriti na strojeve. Mozak opsjednut idejama i učenjem nije izdržao. Morao sam napustiti tvornicu i tada sam odlučio otići iz Buenos Airesa.

U gradu Comodoro Rivadavia trebali su administrativnu i fizičku radnu snagu. Stupio sam u kontakt s jednom građevinskom firmom u kojoj su me uzeli za vođu smjene na velikim radovima koji su se tamo odvijali. Krenuo sam na patagonski jug, ozloglašen kao zemlja samoće i nepogodne klime. Nije mi smetalo. Kalendar je pokazivao mjesec studeni 1949.

Povezao sam se s Visokim institutom za patagonska istraživanja (Instituto Superior de Estudios Patagónicos), čiji mi je predsjednik, Federico Escalada, liječnik i antropolog koji se bavio domorocima u Patagoniji, predao u ruke reprodukciju odredbe o dodjeli Indijanaca za rad španjolskom stanovništvu (*repartimiento*) u novoosnovanom Buenos Airesu. Tu je odredbu za Buenos Aires donio osnivač grada,

Juand de Garay, 1580. U Comodoro Rivadavia zamislio sam stvaranje arhiva u tom gradu, koji bi bio jedna vrsta spremišta dokumenata od važnosti za povijest, i koji bi osim toga sakupljao audiovizualni materijal sa snimkama razgovora s različitim osobama i običnim stanovnicima, ali to se zbog udaljenosti na kojoj sam se nalazio nije ostvarilo.

Kada sam 1952. dobio argentinsko državljanstvo, u jednoj od mojih usamljeničkih šetnji sušnim patagonskim prostranstvima, kleknuo sam i poljubio zemlju. Taj je poljubac za mene bio znak duhovnog sjedinjenja s mojom novom domovinom, slobodnom i emotivno prihvaćenom, uključenom u mozaik zemalja hispanske tradicije na američkom tlu. Osjećao sam se kao sin dviju domovina – ostao sam vjeran ljubavi prema rodnoj zemlji, a ta je vjernost za mene bila obećanje ljubavi i prema drugoj domovini.

U međuvremenu, na drugom kraju Argentine, Carlos A. Luque Colombres uspio je uključiti paleografiju i diplomatiku u program studija povijesti na Filozofskom fakultetu Nacionalnog sveučilišta u Córdobi. U svojstvu dekana uzaludno je u Buenos Airesu tragao za profesorom koji bi bio spreman preuzeti novu katedru, a mene je pozvao da dođem na to mjesto zahvaljujući spomenutom članku. Tako sam u lipnju 1953. došao na to prestižno sveučilište. Nedugo zatim dolazi moja obitelj iz Zagreba. Tada počinje treća i definitivna faza u mojoj karijeri.

Pustio sam korijenje u Córdobi. Moj drugi dom bile su zgrade Sveučilišta. Radio sam kao profesor paleografije i diplomatike, tada jedini u zemlji, a od 1956. i srednjovjekovne povijesti. Nekoliko sam godina predavao i Uvod u povijesnu znanost, i bio sam ravnatelj Škole za povijest (Escuela de Historia). Moja je profesionalna djelatnost bila usmjerena na tri područja: podučavanje studenata i budućih profesora, i ono što mi je oduvijek bilo najdraže, samostalno istraživanje, koje se proširilo na obrazovanje mladih ljudi na tom prekrasnom području.

Od početka sam studentima, diplomiranim i svojim suradnicima ponavljao: »Idite u archive!« Već sam 1954. izradio nacrt programa za sustavno upoznavanje arhiva. Rezultate istraživanja objavio sam u nekoliko publikacija u zemlji i inozemstvu. Uočio sam i neke nedostatke bogatih arhiva u Córdobi.

Ravnatelj Instituta za amerikanistiku, Ceferino Garzón Maceda, i dekan Filozofskog fakulteta, profesor Adelmo Montenegro, pružili su veliku podršku mojim aktivnostima i omogućili su provedbu Sveučilišnih arhivskih misija 1958., tijekom kojih sam uz pomoć mladih profesora donio dijagnozu stanja najvažnijih arhiva u zemlji. Osjećao se nedostatak stručnoga kadra.

Pojavila se ideja o stvaranju arhivističke škole. Škola je osnovana 1959. na Filozofskom fakultetu. Kao njezin organizator i ravnatelj, zamislio sam ju gotovo kao institut: osim obrazovanja, škola je trebala imati i funkcije istraživačkog centra, stručnog savjetovanja, koordinacije uz arhivski dodatak. Budući da je bila jedina takva škola u zemlji, smatrali smo da bi trebala obrazovati arhiviste za čitav nacionalni teritorij, dok se ne formiraju drugi studiji, prvenstveno u Buenos Airesu.

Vrlo se malo uspjelo realizirati. Zbog svojevrsnog nedostatka arhivističke svijesti, prilično raširenog, te zbog nedostatka financijskih sredstava, mnoga se nastojanja nisu ostvarila. Nije bilo stipendista. Nije bilo drugih studija. Nešto je bolja situacija bila s konferencijama, iako je druga konferencija organizirana 1969., dakle čekalo se deset godina od organizacije prve konferencije 1959. Odlučeno je da će se od tada održavati svake dvije godine. Tako je treća održana u Buenos Airesu 1971., dok je četvrta organizirana nakon pauze od 13 godina.

Držao sam jednotjedne tečajeve u raznim argentinskim gradovima, bilo je stručnih savjetovanja, objavljivanja knjiga, monografija i članaka. Tijekom 1960. i 1961. profesor Federico Finó kao član UNESCO-a u Parizu povezao me s tom međunarodnom institucijom, a posredstvom Charlesa Kecskemétija povezao me i s Međunarodnim arhivskim vijećem. Theodore Schellenberg mi je za vrijeme održavanja Prvog interameričkog skupa o arhivima 1961. omogućio kontakt sa svojim kolegama i raznim latinskoameričkim institucijama, te s Odborom za archive Panameričkog instituta za zemljopis i povijest.

Arhivistička djelatnost u Córdobi poprimila je nove dimenzije osnivanjem Interameričkog centra za formiranje arhiva, koji je kasnije promijenio naziv u Interamerički centar za razvoj arhiva (Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos). Do takve je inicijative došlo zahvaljujući tadašnjem

direktoru Odjela za kulturu Organizacije američkih država, Javieru Malagónu Barcelóu. Na Interameričkom tehničkom skupu o arhivima (1972.) Arhivistička škola u Córdoba izabrana je za sjedište Interameričkog centra za razvoj arhiva, kojemu su dodijeljene dužnosti vođenja godišnjih i periodičkih tečajeva, dužnosti stručnog savjetovanja i bibliografske produkcije koja je bila vrlo oskudna i krajnje potrebna.

Moja nova zaduženja u vodstvu organizacije CIDA (Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos) od 1972. prisilila su me da manje vremena posvećujem istraživanju, svom omiljenom poslu, ali sam isto tako smatrao da je od veće važnosti ulagati u rad koji će kasnije mnogim drugim stručnjacima olakšati istraživanja u bolje organiziranim argentinskim i latinskoameričkim arhivima, u kojima će raditi pravi stručnjaci.

Moj profesionalni angažman tijekom 31 godine predavanja na fakultetu, 25 godina u vođenju Arhivističke škole i 12 godina u organizaciji CIDA imao je svoje uspone i padove, kao i sve na ovome svijetu. Bilo je sjajnih uspjeha, veselja i zadovoljstva, podrške sa svih strana. Tu je plejada bivših studenata, od kojih su neki kao profesori postali dobri suradnici, prijatelji koji su dio arhivističke obitelji. Umnožila su se putovanja na kojima sam držao tečajeve i predavanja, savjetovanja, aktivno sudjelovao na brojnim skupovima, objavljivani su mi radovi. Svoje sam učenike gledao pomalo očima oca, bilo mi je teško kad sam ih morao koriti ili srušiti na ispitu.

Tim su se malim nevoljama pridružile i one veće, kao što su nerazumijevanje, nedostatak podrške i slično. Tijekom 31 godine 20 puta su mijenjani dekani na mom fakultetu, osobe raznoraznih ideologija. Jednom sam skoro ostao bez radnog mjesta pa sam se za preživljavanje prijavio za stručnog kaligrafa na sudovima. Jednom je CIDA skoro bila ukinuta u Córdoba; na konačno sklapanje ugovora između argentinske vlade i Organizacije američkih država čekalo se 4 godine, 7 mjeseci i 2 dana. Pravi rekord. CIDA je preživjela zahvaljujući odlučnoj podršci direktora i stručnjaka iz Odjela za kulturu Organizacije američkih država, a podršci se zadnjih godina priključilo i sveučilišno vodstvo.

Ostao sam vjeran odluci da radim za Argentinu i Latinsku Ameriku držeći se po strani bilo kakvih političkih i ideoloških promjena. Zalagao sam se na znanstvenom području, tihom ali fundamentalnom za povijesna istraživanja i administrativnu organizaciju, za obrazovanje i informiranje. Trebalo je vlastitim riječima i djelom učenike i stručnjake voditi putem ustrajnosti u sustavnom radu, unatoč svim preprekama. Pokazati im da se ponekad penjemo do pobjede stepenicama poraza. Treba nadvladati prepreke, i one unutarnje, naše mane koje se ne daju, i one vanjske koje nas plaše. Treba ići naprijed s umjerenim optimizmom koji u svakome čovjeku traži samo ono što je dobro u njemu. I tako je prošlo sveukupno pet dekada moje borbe za očuvanje uvjerenja i vokacije, borbe koja po svom nepredvidljivom ishodu pomalo podsjeća na fabulu nekog romana.

Moram se posebno zahvaliti moralnoj podršci moje vjerne supruge, koja mi je bila snažan oslonac u najtežim trenucima, i koja je često trpila, zajedno s mojom djecom, manjak pažnje supruge i oca koji je bio posvećen iscrpljujućem profesionalnom angažmanu. Višestrukom angažmanu zbog kojeg nisam bio dovoljno posvećen ni mnogim prijateljima, kolegama, bivšim studentima čija pisma su se gomilala, a ja nisam uspijevaio naći malo vremena da im odgovorim. Molim ih, *venia que sena benignos* u svojim opravdanim kritikama.

Vrijeme je da završim.

Opa, sedamdeset godina! Dobri moj i dragi Césare, bila je Vaša ideja da se podsjetimo na taj broj i objavili ste je svijetu. Imate sreće što nisam žena. Po tome što toj brojci pridajete toliku pažnju, vidim da se radi o nečemu važnom. Već su to godine. Ali tješi me misao da sam ušao u svoju treću mladost. Ako ništa drugo, mladost duše a duša je slika Božja. Koliko samo Bog ima godina, a još uvijek nije star!

Pozdrav Vama i svima onima koji će vašom krivicom čitati ove retke.

Aurelio Tanodi

Bibliografija Aurelija (Zlatka) Tanodija⁶

Kako bi javnosti predstavili djelo Aurelija Tanodija, članovi uredništva *Interameričkog arhivističkog godišnjaka* (*Anuario Interamericano de Archivos*) odlučili su napisati bibliografsko izvješće povodom 50. godišnjice njegova profesionalnog angažmana. Prvenstveni cilj ove publikacije jest omogućiti upoznavanje s njegovim radom i tako olakšati konzultiranje njegove bogate produkcije na području arhivistike, paleografije, diplomatike i povijesti.

Bibliografska kompilacija cjelokupnoga rada Aurelija Tanodija napisana je kronološkim redoslijedom, od njegovih početaka u nemirnoj Europi iz vremena Drugoga svjetskog rata kada je u njegovim prvim radovima, kako paleografskim tako i arhivističkim, očita usmjerenost prema lokalnim temama, odnosno temama iz hrvatske nacionalne povijesti.

Zbog ratnih okolnosti dolazi do narušavanja kontinuiteta u njegovim istraživanjima i cjelokupnom radu, ali nakon tog razdoblja slijedi nova etapa u kojoj je očita promjena fokusa u obrađivanoj tematici; ona je sada usko vezana za paleografiju, diplomatiku, a nakon toga i za argentinsku i latinskoameričku arhivistiku. Upravo se u tom novom pristupu očituje temeljitost i produktivnost u njegovu istraživačkom radu.

Bibliografiju smo podijelili na dva dijela. Prvi dio obuhvaća objavljene radove, a drugi radove koji nisu bili objavljeni iako su neki od njih izdani u ograničenom broju primjeraka i razdijeljeni na međunarodnim skupovima.

Svaku bibliografsku jedinicu popratili smo kratkim sažetkom sadržaja rada, jer smo smatrali da bi bilo od praktične koristi da čitatelj dobije kratki uvid u tematiku svakoga članka.

Objavljeni radovi

1939.

1. Najstariji dokumenat varaždinske povijesti. *Hrvatsko jedinstvo* 78, Varaždin, str. 8.

Autor dovodi u pitanje autentičnost povelje kojom hrvatsko-ugarski kralj Andrija II. Varaždinu dodjeljuje status slobodnoga kraljevskog grada 1209. godine.

2. Grb grada Varaždina. *Hrvatsko jedinstvo* 115, Varaždin, str. 8.

Opis grba koji 1464. Varaždinu dodjeljuje hrvatsko-ugarski kralj Matija Korvin.

1940.

3. Uprava grada Varaždina u srednjem vijeku. *Život* 5-6 Zagreb, 1940., str. 250-265.

Sastav i administrativne aktivnosti gradske uprave, osobito tijekom druge polovice XV. stoljeća.

1941.

4. Arhiv čazmanskog Kaptola u Varaždinu (i) Arhiv gradski u Varaždinu. *Hrvatska enciklopedija*, I, Zagreb, 1941., str. 599-601.

Bilješke o dokumentima koji se od XIII. st. čuvaju u navedenim arhivima.

1942.

5. Poviestni spomenici slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina. *Zbornik isprava 1209-1526*, sv. I, Varaždin, 1942.

Transkripcija 226 dokumenata čuvanih u Arhivu grada Varaždina. Pisani su na latinskom i tiču se problematike vezane za sam grad. Sadrže neke od darovnih povelja

⁶ Branka María Tanodi de Chiapero. Bibliografía de Aurelio Tanodi. *Anuario Interamericano de Archivos* (Córdoba). Vol. XIII, 1989, str. 227-252.

hrvatsko-ugarskih kraljeva, zatim građanske povlastice te sudske sporove između građana i feudalnih gospodara oko zemljišnih posjeda.

1943.

6. Ispravnost varaždinske darovnice iz godine 1209. *Časopis za hrvatsku povijest* I-4, Zagreb, 1943., str. 289-315.

U ovom se članku izlažu dokazi o falsifikaciji darovnice, čiji je izvornik izgorio u požaru u gradskoj vijećnici.

1944.

7. *Zagrebačka Zlatna bula*. Zagreb, 1944., Hrvatski državni arhiv. 42 str. (Doktorska disertacija. Akademski stupanj doktora znanosti dodijeljen na IV. sjednici Vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 16. lipnja 1944.)

Potvrda autentičnosti isprave ovjerene pečatom odnosno zlatnom bulom, kojom je 1242. hrvatsko-ugarski kralj Bela IV. dodijelio Zagrebu titulu slobodnoga kraljevskog grada. Autentičnost dokumenta bila je dovođena u pitanje jer u tekstu isprave nije bilo potvrde o utvrđivanju granica gradskih posjeda. Na temelju paleografskih i diplomatskih istraživanja, kao i uspoređivanja s drugim dokumentima iz istog razdoblja, potvrđena je autentičnost dokumenta unatoč velikoj pogrešci pri njegovu sastavljanju.

8. Ed., con Adolf Wissert, *Poviestni spomenici slobodnoga i kraljevskog grada Varaždina*. Svezak drugi, Gradski zapisnici iz godine 1454-1464 i 1467-1469, Varaždin, 1944., 281 str.

Transkripcija Gradskih zapisnika sa sjednica gradskog vijeća, pisanih pretežno na latinskom a dijelom i na jednom njemačkom dijalektu. Kako je gradska uprava imala mnoge administrativne i sudske dužnosti, ti se dokumenti odnose na godišnja biranja i imenovanja gradskih vijećnika, unutarnje propise za građanstvo te brojne sudske sporove.

9. Izprave zagrebačkih biskupa Stjepana I. i Stjepana II. *Kulturno poviesni Zbornik Zagrebačke nadbiskupije*, Zagreb, Hrvatski izdavački bibliografski zavod, 1944., str. 317-338.

Diplomatička studija o ispravama navedenih zagrebačkih biskupa iz XIII. stoljeća.

10. A zágrábi Horvát Országos Levéltár történeti fejlődése (Povijesni razvoj Hrvatskog državnog arhiva). *Levéltári Közlemények*, Budapest, 1944., str. 255-259.

Kratka povijest Hrvatskog državnog arhiva koji čuva dokumente važne za hrvatsku povijest od srednjega vijeka.

1951.

11. Repartimiento de indios del año 1582 (*Repartimiento* 1582. godine). *Revista del Museo Mitre*, 4, Buenos Aires, 1951., str. 66-91.

U ovom se radu spominju mnoga domorodačka imena, čiji su izgovor stručnjaci na području indigenistike u raznim ranijim transkripcijama tumačili na različite načine. Ova transkripcija nastoji dati točno paleografsko tumačenje tih imena.

1953.

12. Notas diplomáticas sobre el Repartimiento de indios del año 1582 (Diplomatičke bilješke o *repartimientu* 1582. godine). *Revista del Museo Mitre*, 6, Buenos Aires, 1953., str. 65-71.

Analiza odredbe vezane za rad Indijanaca na španjolskim posjedima (*repartimiento*) u Americi, s diplomatičkog aspekta.

13. Nomenclatura indígena de un manuscrito del año 1691 (Domorodačka nomenklatura u rukopisu iz 1691. godine). *Revista de la Facultad de Filosofía y Humanidades*, v. 1-2-3, Córdoba, 1953., str. 385-396.

Ispravak krivih paleografskih interpretacija domorodačkih imena koja se javljaju u navedenom dokumentu.

14. Documentos públicos de Dalmacia en el siglo XI (Javni dokumenti u Dalmaciji iz XI. stoljeća). *Anales de Historia Antigua y Medieval*, Buenos Aires, 1953., str. 127-148.

Povijesna studija i diplomatička analiza dokumenata hrvatskih kraljeva Petra Krešimira i Dmitra Zvonimira. Dokaz da je, formalno gledano, riječ o naknadno izrađenim falsifikatima, s tim da je sam sadržaj kao povijesni izvor potpuno autentičan.

1954.

15. Ediciones de documentos históricos (Izdanja povijesnih dokumenata). *Revista de la Facultad de Filosofía y Humanidades*, Córdoba, 1954., str. 123-165.

Objavio i Instituto de Estudios Americanistas, Cuaderno de Historia NoXXIX, djelomično objavljeno u *Normas para la transcripción y edición de documentos históricos*, Córdoba, Instituto de Estudios Americanistas, Córdoba, 1957., Serie Histórica NoXXVIII, str. 45-70.

Osobitosti izdanja dokumenata u XVI. i XVII. st., s doslovnom i modernom transkripcijom. Autor također predlaže pravila za moderniziranu doslovnu transkripciju, kojom se nastoji sačuvati identitet slova uz manje grafičke prilagodbe radi mogućnosti lakšeg i ispravnijeg čitanja.

16. Las inscripciones en las ruinas de Cayastá (Natpisi iz ruševina grada Cayastá). *Diario La Capital* (Rosario, 12-XII-1954), Ilustrirani dodatak str. 1. Ponovljeno izdanje u časopisu *Revista Historia*, No8, Buenos Aires, 1957., str. 83-86. Paleografske bilješke o natpisima na keramici s mjesta utemeljenja starog grada Santa Fe (danas je tamo grad Cayastá), prije nego li je grad preseljen na sadašnju lokaciju.

17. Reales Cédulas y Provisiones (Kraljevske karte i providnosti). *Revista del Museo Mitre*, 7, Buenos Aires, 1954., str. 64-74.

Diplomatička studija o zakonskim odredbama iz XVI. i XVII. stoljeća koje su vrijedile za osvojena američka područja.

1955.

18. Stjepan II. Vojislav, kralj Bijele i Crvene Hrvatske. *Hrvatska Revija*, Buenos Aires, 1955.

Povijesni rad o mogućnosti poistovjećivanja kralja Bijele Hrvatske, Stjepana I. Krešimira (1058.-1074.) s kraljem Crvene Hrvatske, Stjepanom Vojislavom.

19. Comienzos de la función notarial en Córdoba. Resena histórica y notas sobre Diplomática, Paleografía y Cronología (Počeci bilježničke djelatnosti u Córdoba. Povijesni pregled i bilješke o diplomatici, paleografiji i kronologiji). *Revista de la Universidad Nacional de Córdoba*, XLII, 2 i 5, Córdoba, 1955., str. 523-615.

Izdao i Instituto de Estudios Americanistas, Serie Histórica, XXVII, 1956.

Kratak povijesni pregled bilježničke djelatnosti od rimskog razdoblja do XVI. i XVII. st. Autor se ovdje bavi i diplomatskim elementima u notarskim protokolima, kao i karakteristikama paleografskih zapisa iz XVI. i XVII. st., analizirajući slova i grafičke osobitosti u tekstovima bilježnika iz Córdoba u XVI. st. Sadrži bilješke o uvođenju gregorijanskoga kalendara u Córdoba.

1956.

20. V. isto 19.

1957.

21. V. isto 15.

22. V. isto 16.

1958.

23. Nomenclador Huarpe-Puelche-Pehuenche (Nomenklator Huarpe-Puelche-Pehuenche). *Revista de la Universidad Nacional de Córdoba*, U počast monsinjoru Pablu Cabreri 1857.-1957., Posebno izdanje, Córdoba, 1958., str. 469-478.

Ispravak netočnih interpretacija domorodačkih imena u jednom dokumentu iz 1658. godine.

24. Ed., María Elsa Fajardo i Marina Esther Dávila. *Libro de Mercedes de Tierras de Córdoba de 1573 a 1600 (Knjiga darovnica iz Córdoba od 1573. do 1600.)*. Instituto de Estudios Americanistas, Serie Documental No V, Córdoba, 1958., XX-200 str.

Transkripcija rukopisa koji se čuva u Arhivu grada Córdoba. U njemu su zapisivane predaje zemljišnih posjeda susjednim mjestima od strane vladara provincija tucamana. Primijenjena je tehnika modernizirane doslovne transkripcije.

25. Notas sobre archivos y archivología (Bilješke o arhivima i arhivistici). *Revista de Humanidades*, godina I, Córdoba, 1958., str. 159-186.

Razmatranja o arhivima kao čuvarima povijesnih dokumenata, o arhivistima, arhivističkim školama i časopisima, ponajviše u Latinskoj Americi.

26. Rationalis Philosophiae viretum. *Revista de Humanidades*, godina I, Córdoba, 1958., str. 187-189.

Komentari uz »Bilješke iz logike« što ih je 1730. na Sveučilištu u Córdoba predavao P. José Angulo S.J., a zapisao Juan Manuel Acasuso.

1959.

27. Misiones archivológicas en la Argentina (Arhivističke misije u Argentini). *Boletín de la UNESCO para las bibliotecas*, v. XIII, No4, París, 1959., str. 90-91. Objavljeno i na francuskom, engleskom i ruskom.

Izveštaj o obilasku povijesnih argentinskih arhiva 1958. godine kako bi se ustanovilo u kakvom se stanju nalaze.

28. Escuela de Bibliotecarios y Archiveros. Su creación y estructura (Škola za bibliotekare i arhiviste. Njezino osnivanje i struktura). *Boletín Informativo de la Universidad Nacional de Córdoba*, Poseban broj, Córdoba, srpanj 1959., str. 1-16. Rad se bavi osnivanjem i strukturom navedene škole, tada tek otvorene, te njezinim programom koji uključuje arhivistiku, paleografiju, neografiju, diplomatiku, transkripciju i izdavanje dokumenata.

1960.

29. El concepto de archivología (Pojam arhivistike). *Universidad*, publicación de la Universidad del Litoral, No44, Santa Fe, 1960., str. 261-288. Kreće se od objašnjenja pojmova arhiva i arhivalije, da bi se na koncu došlo do pojma arhivistike.

1961.

30. *Manual de archivología hispanoamericana. Teoría y principios (Priručnik iz hispanoameričke arhivistike. Teorija i principi)*. Universidad Nacional de Córdoba, Facultad de Filosofía y Humanidades. Escuela de Archiveros, »Colección archivística«, 1, Córdoba, 1961., X-285 str. Ponovno izdano u *Boletín de la Asociación Archivística Argentina*, desde Año I, No2, Buenos Aires, 1971. Prvo poglavlje knjige bavi se pojmovima arhiva, arhivalije i arhivistike. Drugo poglavlje bavi se srodnim institucijama i disciplinama kao što su administracija, povijest, paleografija, diplomatika, kronologija, dokumentacija, biblioteke i muzeji. U trećem poglavlju autor piše o vrstama arhiva, njihovoj podjeli, o javnim hispanoameričkim arhivima, o stvaranju hispanoameričkih državnih arhiva, o crkvenim, ekonomskim i privatnim arhivima. Četvrto poglavlje posvećeno je obrazovanju arhivista.

31. Informe sobre las actividades de archivos argentinos (Izvješće o radu argentinskih arhiva). *Archivum*, v. XI, París, 1961 (1963), str. 61-66. Kratka izvješća o sveučilišnim arhivističkim aktivnostima, konferencijama, arhivističkim školama te pravnim propisima.

32. Primera Reunión Interamericana sobre Archivos (Prvi interamerički arhivistički kongres). *Archivum*, v. XI, París, 1961 (1963), str. 263-280. Rad se odnosi na veliki arhivistički kongres posvećen latinskoameričkim pitanjima, održan u Washingtonu u listopadu 1961. godine.

33. Neography (Neografija). *The American Archivist*, v. XXIV, No3, Julio 1961., str. 348-350. Predlaže se termin »neografija« za moderne hispanoameričke zapise.

1962.

34. Reuniones archivísticas (Arhivistički kongresi). *Revistas de la Universidad Nacional de Córdoba*, druga serija, godina III, No1-2, Córdoba, 1962., str. 31-79. Izvještaj sa sljedećih znanstvenih skupova: Arhivski odbor Povijesne komisije Panameričkog instituta za zemljopis i povijest, Prvi interamerički arhivistički kongres, Prvi američki kongres o paleografiji i neografiji, UNESCO-vi skupovi posvećeni

arhivisti, skupovi Međunarodnog tehničkog odbora za Vodič kroz povijesne izvore Latinske Amerike, Okrugli stolovi Međunarodnog arhivskog vijeća.

35. Institución notarial hispanoamericana (Hispanskoamerička bilježnička služba). *Archivum*, v. XII, París, 1962 (1965), str. 31-53.

Kratak povijesni i diplomatski pregled bilježništva i vodič kroz arhive koji čuvaju notarske protokole u latinskoameričkim zemljama.

1963.

36. Archivo Histórico de la Provincia de Córdoba (Povijesni arhiv pokrajine Córdoba). *Anuario del Departamento de Historia, Universidad Nacional de Córdoba*, godina I, Córdoba, 1963., str. 397-416.

Stanje navedenog arhiva s obzirom na čuvanje dokumenata, njihovu sredenost i opis, izlučivanje gradiva, istraživanja, tehničke odjele, pravne propise i arhivsko osoblje.

37. Escuela de Archiveros de Córdoba (Arhivistička škola u Córdoba). *Boletín del Departamento de Museos*, NoIII, La Plata, 1963., str. 31-47.

Preteče osnivanja škole, plan nastavnog programa i aktivnosti koje škola organizira.

38. Los archivos y la investigación en historia social y económica (Arhivi i istraživanja socijalne i ekonomske povijesti). *Primera Reunión Argentina de Historia Social y Económica*, Universidad Nacional de Córdoba, Instituto de Ciencias Económicas, Córdoba, 1963., str. 28-39.

Rad se bavi rezultatima istraživanja u argentinskim arhivima na području socijalne i ekonomske povijesti. Govori i o arhivističkim obavijesnim pomagalima, daje nacrt vodiča za notarske protokole, bavi se sudskim spisima i župnim registrima, te opisom arhivskoga gradiva uz određene preporuke za njihovo sustavno priređivanje.

1964.

39. Primera Reunión Argentina de Historia Social y Económica (Prvi argentinski kongres o socijalnoj i ekonomskoj povijesti). *The American Archivist*, V, 28, No2, travanj 1964., str. 265-267.

Kratko izvješće sa znanstvenog skupa.

40. Interpretación paleográfica de nombres indígenas (Paleografsko tumačenje domorodačkih imena). *Revista del Instituto de Antropología*, NoII, III, Córdoba, 1961.-1964., str. 31-120.

Uvodni dio: svrha tumačenja imena, paleografske studije u Argentini, paleografska metoda, bilješke o hispanskoameričkim pismima iz XVI. i XVII. stoljeća, problemi čitanja, interpretacije i transkripcije domorodačkih imena, pisani izvori na području Argentine koji spominju domoroce. Interpretacijski dio: imena Indijanaca koja se javljaju u sudskim dosjeima u spisima br. 1, 2, 3 i 4 iz serije »Escribanía N° 1«, čuvanih u Povijesnom arhivu Córdoba, iz godina 1574.-1594.

1965.

41. Isprave Kralja Zvonimira i Stjepana II. splitskim benediktinkama. *Mandićev zbornik*, Hrvatski povijesni institut, Roma, 1965., str. 81-97.

Diplomatsko istraživanje o autentičnosti isprava hrvatskih kraljeva Zvonimira i Stjepana II. iz druge polovice XI. st., dodijeljenih samostanu splitskih benediktinki. U ovom se radu dokazuje da je riječ o falsifikatu, s time da je sam sadržaj vjerodostojan.

42. Los archivos al servicio de las investigaciones (Arhivi u službi istraživanja). *Revista de la Universidad Nacional de Córdoba*, Druga serija, godina VI, Córdoba, 1965., str. 929-954.

Ovaj rad razmatra uvjete korištenja arhivskih dokumenata i probleme koji se javljaju u tome radu, te opisuje korištenje modernih tehnika mikrofilmiranja.

43. Onomástica indígena del legajo Contaduría No 1072 (Domorodačka onomastika u spisima *Contaduría No 1072*). *Revista del Instituto de Cultura Puertorriquena*, No 30, San Juan, Puerto Rico, 1966., str. 7-13.

Paleografsko tumačenje domorodačkih imena iz navedenih spisa čuvanih u Općem arhivu Indija u Seville. Arhiv čuva dokumente iz prve polovice XVI. st. vezane za Portoriko.

1966.

44. La paleografía y los archivos (Paleografija i arhivi). *Boletín del Archivo General de la Nación*, Svezak 56, No 210, Caracas, 1966., str. 5-14.

Rad se bavi ulogom paleografije u proučavanju povijesnoga arhivskoga gradiva.

45. Unos aspectos de estudios diplomáticos y archivísticos sobre la historia de las instituciones de Córdoba en la épocas de la emancipación (Neki aspekti diplomatičkih i arhivističkih istraživanja o povijesti kordobskih institucija u razdoblju emancipacije). *Cuarto Congreso Internacional de Historia de América*, Svezak V, Academia Nacional de la Historia, Buenos Aires, 1966., str. 689-707.

Opća razmatranja o navedenim istraživanjima u Argentini i Hispanskoj Americi, kao i o istraživanjima vođenim u kordobskim arhivima nakon emancipacije od Španjolske.

46. *La cooperación en facilitar acceso a los archivos (Suradnja u omogućavanju pristupa arhivima)*. Međunarodno arhivsko vijeće, Washington, 1966., 46 str. Izdano i na francuskom, engleskom i njemačkom.

Rad se temelji na ispitivanju provedenom na međunarodnoj razini i predstavljen je na Kongresu Međunarodnog arhivskog vijeća u Washingtonu. Govori o problemu međunarodne razmjene arhivskoga gradiva. Bavi se i problemima izrade arhivističkih obavijesnih pomagala i programima mikrofilmiranja koji olakšavaju upoznavanje i pristup sadržaju inozemnoga arhivskoga gradiva.

47. V. isto 46. *Archivum*, v. XVI, París, 1966., str. 171-196.

48. *Publicación de auxiliares archivísticos de las investigaciones (Objavlivanje arhivističkih obavijesnih pomagala u istraživanjima)*. Escuela de Archiveros, Córdoba, 1968., 49 str.

Ovdje je riječ o različitim aspektima objavljivanja arhivističkih obavijesnih pomagala u službi povijesnih istraživanja.

1967.

49. Utilización y publicación de protocolos notariales (Korištenje i objavljivanje notarskih protokola). *Revista de Historia Americana y Argentina*, No 11-12, Mendoza, 1966.-1967., str. 11-20.

Važnost notarskih protokola za povijesna istraživanja, njihovo čuvanje, korištenje i objavljivanje.

50. *Función de los archivos y de la paleografía en las investigaciones indígenas, antropológicas, económicas y sociales (Funkcija arhivskoga gradiva i paleografije u indigenističkim, antropološkim, ekonomskim i socijalnim istraživanjima)*. Universidad Nacional de Córdoba, Facultad de Filosofía y Humanidades, Escuela de Archiveros, Córdoba, 1967., str. 106.

Koordinacija simpozija o navedenoj temi tijekom XXXVII. Međunarodnog kongresa amerikanista. Izlagali su: María Angélica Arcauz, Mario Rafael Gaztambide Gómez, Luis A. Ledesma Medina, Ricardo Ramón Blanco, Manuel Ballesteros Gaibrois, Aurelio Tanodi i Antonio Pérez Amuchástegui.

1968.

51. Organización archivística en los Estados Unidos (Organizacija arhivistike u Sjedinjenim Američkim Državama). *Anuario del Departamento de Historia de la Facultad de Filosofía y Humanidades*, godina II-III, No 2, Córdoba, 1968., str. 711-735.

Osnivanje institucije *National Archives and Records Services*, zakonske uredbe vezane za tu instituciju, organizacija Nacionalnog arhiva i *Federal Records Centers* (međuspremišta), izdavačka djelatnost, automatizacija, mikrofilmiranje itd.

52. *Guía de los archivos de Córdoba (Vodič kroz arhive u Córdoba)*. Universidad Nacional de Córdoba, Facultad de Filosofía y Humanidades, Escuela de Archiveros, »Collectanea archivística«, 3, Córdoba, 1968., XXV-168 str. Uvodni dio sadrži kratke izvještaje o argentinskim arhivima i arhivističkim aktivnostima u Córdoba. Vodiči se odnose na Povijesni arhiv pokrajine Córdoba, Arhive vlade, sudske, zakonodavne i neke druge arhive na području pokrajine Córdoba, zatim arhive različitih lokalnih uprava, nadbiskupske crkvene arhive, arhive gradskog poglavarstva i arhive crkvenih redova.

1969.

53. *Los archivos de la Patagonia y La Pampa (Arhivi Patagonije i Pampe)*. Universidad Nacional de Córdoba, Facultad de Filosofía y Humanidades, Escuela de Archiveros, Córdoba, 1969., 40 str.

Organizacija, problemi i opće stanje navedenih arhiva, što se prvenstveno odnosi na stanje u povijesnim arhivima i središnjim arhivima pokrajina Río Negro, Chubut, Santa Cruz, Neuquen i La Pampa. Prijedlozi mogućih rješenja za njihove probleme.

54. *Acerca de los archivos jurídicos (O sudbenim arhivima)*. *Revista del Instituto del Derecho*, No 20, Buenos Aires, 1969., str. 172-176.

Problemi organizacije arhiva sudske i zakonodavne vlasti, te pitanja vezana za pripremu instrumenata opisa.

1970.

55. En torno a la publicación de documentos históricos (O objavljivanju povijesnih dokumenata). *Archivo Hispalense 2a época*, Svesci LII - LIII, No 159-164, Sevilla, 1970., str. 1-41.

Novi pristupi u povijesnim istraživanjima, pojam povijesnog dokumenta i njegova vrijednost, troškovi objavljivanja, instrumenti opisa, izbor dokumenata za objavljivanje i sustavi objavljivanja.

1971.

56. *Documentos de la Real Hacienda de Puerto Rico (Dokumenti kraljevskog veleposjeda u Portoriku)*. v. I, 1510-1519, Centro de Investigaciones Históricas, Universidad de Puerto Rico, 1971., XLIV-467 str.

U uvodu se izlažu arhivistička, diplomatska i paleografska razmatranja vezana za navedene dokumente, kao i za tehniku izdavanja reduciranih tekstova. Objavljeni dokumenti odgovaraju spisima 1071, 1072 i 1073 sa odjela računovodstva Općeg arhiva za španjolske kolonije u Sevilli. Dokumenti se tiču izdavanja računa kraljevskih službenika, odjeće namjenjene Indijancima i popisa robe koju istovaruju brodovi u lukama San Juan i San Germán.

57. Escritura Latina (Latinično pismo). *Documentación Bibliotecológica*, N° 2, Universidad Nacional del Sur, Bahía Blanca, 1971., str. 53-62.

Sinteza razvoja latiničnog pisma od njegova početka iz razdoblja Rimskog carstva do modernog doba.

58. Una voz de alarma: el expurgo (Glas uzbune: izlučivanje arhiva). *Revista del Archivo General de la Nación*, ano I, No 1, Buenos Aires, 1971., str. 17-23.

Problem često neopravdanog izlučivanja arhivskih dokumenata koji bi mogli biti od povijesnog značaja, što ukazuje na potrebu za strožim sustavom vrednovanja i odabiranja.

1972.

59. Reunión técnica sobre el desarrollo de archivos (Tehnički skup za razvoj arhiva). *Boletín de la Asociación Archivística Argentina*, godina II, No 5, Buenos Aires, 1972., str. 4-6.

Kratko izvješće sa skupa priređenog od Organizacije američkih država u Washingtonu, u srpnju 1972.

60. III Jornadas de Archiveros de Argentina (III. Konferencija argentinskih arhivista). *Revista del Archivo General de la Nación*, godina II, No 2, Buenos Aires, 1972., str. 205-225.

Izvješće s konferencije održane u Buenos Airesu u Općem nacionalnom arhivu, u kolovozu 1971. godine.

61. Paleografía, Archivística y los estudios históricos en la Argentina (Paleografija, arhivistika i povijesna istraživanja u Argentini). *Boletín de la Academia Nacional de la Historia*, v. XLV, Buenos Aires, 1972., str. 319-336.

Razmatranja o paleografskim pismima iz XVI. i XVII. st. i njihovoj upotrebi u Argentini. Arhivistika u Argentini i planiranje projekata. (Izlaganje održano za primanje autora u Nacionalnu akademiju za argentinsku povijest).

1973.

62. News Argentina (Vijesti iz Argentine). *The American Archivist*, v. 36, No 1, siječanj 1973., str. 91-92.

Vijesti o arhivističkim aktivnostima u Argentini.

63. Grafística (Grafistika). *Homenaje al Dr. Ceferino Garzón Maceda*, Universidad Nacional de Córdoba, Facultad de Filosofía y Humanidades, Instituto de Estudios Americanistas, Córdoba, 1973., str. 409-429.

Ovdje se razmatraju pojmovi paleografije i neografije u vezi s modernim pismima razvijenima iz humanističke minuskule. Osim toga, autor radi vrlo važnu analizu pojma grafistike kao znanosti o pismu i njegovom odnosu prema jeziku.

64. El oficio notarial y su implantación en Córdoba (Bilježnička služba i njezino uvođenje u Córdoba). *Revista Notarial*, No 25, Córdoba, 1973., str. 17-119.
Aktualizacija rada pod naslovom »Počeci bilježništva u Córdoba«. Izvorni tekst je u velikoj mjeri pretiskan.

65. La planificación y los archivos oficiales (Planiranje i službeni arhivi). *Boletín de la Sociedad Archivística Correntina*, godina I, No 1, Corrientes, 1973., str. 5-6.

Aspekti planiranja u arhivima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

1974.

66. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. I, Centro Interamericano de Formación de Archiveros, Córdoba, 1974., 209 str.

Govori se o arhivističkim aktivnostima različitih američkih i međunarodnih organizacija i institucija. Izvješća s arhivističkih i srodnih kongresa od 1961. godine. Opći nacionalni arhiv u Argentini. Biografije nekih arhivista, bibliografija i neki kontakti relevantni za latinskoameričku arhivistiku.

67. Los archivos en los países en vía de desarrollo (Arhivi zemalja u razvoju). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. I, Córdoba, 1974., str. 74-82.
Stvaranje i djelovanje Odbora za razvoj arhiva Međunarodnog arhivskog vijeća.

68. En tomo a la enseñanza archivística Argentina (O podučavanju arhivistike u Argentini). *Revista del Archivo General de la Nación*, godina IV, No 4, Buenos Aires, 1974., str. 17-42.

Razmatranja o zaposlenicima u arhivima i njihovom obrazovanju za rad u različitim vrstama arhiva, o obrazovnom sustavu, nastavnom kadru, polaznicima, školama, nastavnim programima, o različitim arhivističkim i arhivistici srodnim temama.

1975.

69. En torno a los estudios diplomáticos hispanoamericanos (O diplomatici u Hispanskoj Americi). *Historiografía y Bibliografía Americanas*, v. XVIII, No 1, Sevilla, 1975., str. 51-66.

Novo poimanje diplomatike koje obuhvaća moderno i suvremeno doba. Diplomatika u Hispanskoj Americi.

70. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. II, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1975 (1976), 235 str.

Osnovna tema ovog broja je arhivističko obrazovanje u Latinskoj Americi i na ostalim kontinentima svijeta. Arhivistički kongresi. Državni arhivi Brazila, Hondurasa, Portorika i Urugvaja. Biografije, novosti, bibliografija i relevantni kontakti.

71. Unas consideraciones sobre la enseñanza archivística latinoamericana (Neka promišljanja o podučavanju arhivistike u Latinskoj Americi). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. II, Córdoba, 1975., str. 7-23.

Ovaj se rad bavi pitanjima vezanim za djelatnike u arhivima i njihovu profesiju, za aktualno stanje u profesionalnom osposobljavanju i sistematizaciji obrazovanja arhivista, za profesore i učenike, te mogućnosti zapošljavanja.

1976.

72. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. III, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1976 (1977), 225 str.

Najveći dio broja posvećen je radovima za VIII. Međunarodni arhivistički kongres održan u Washingtonu 1976., koje donosi u skraćenom obliku. Aktivnosti Odbora za arhive Panameričkog instituta za zemljopis i povijest, vodič kroz arhive Čilea, novosti i bibliografija.

73. *Esfuerzos de asistencia archivística para el mundo en desarrollo* (Savjetovanje na području arhivistike u zemljama u razvoju). Međunarodno arhivsko vijeće, Washington, 1976., 44 str. (Izlaganje na VIII. Međunarodnom arhivističkom kongresu. Prevedeno i objavljeno na engleskom, francuskom i njemačkom). Skraćena verzija objavljena u časopisima *Boletín Interamericano de Desarrollo de Archivos* (B.I.A.), *Archivum* i *Archivos hoy*.

U ovom se radu govori o naporima koji se ulažu na nacionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se potpomogao razvoj arhivistike u zemljama u razvoju.

74. Isto 73, B.I.A., v. III, str. 131-154.

75. Isto 73, *Archivum*, v. XXVI, str. 175-180. Pod naslovom »Programi savjetovanja na području arhivistike«.

76. *Costa Rica, Organización de las estructuras archivísticas* (Kostarika, Organizacija arhivističkih struktura). Node serie, FMR[CC|DBA|76|115, UNESCO, París 1976., 71 str.

Rad o stanju Državnog arhiva Kostarike i nekih drugih arhiva u toj zemlji, problemi vezani za stručno osoblje, savjetovanje za modernizaciju Državnog arhiva i dugoročna planifikacija, prednacrt za zakon o arhivima, zgrade arhiva, katalozi i biblioteka Državnog arhiva.

77. Ayuda económica a los archivos de América (Financijska pomoć američkim arhivima). *Archivum*, Posebno izdanje, v. I, Consejo Internacional de Archivos, Munich, 1976., str. 109-117.

Riječ je o izlaganju za Opću konferenciju o planiranju razvoja arhiva u zemljama trećega svijeta. Izlaganje se bavi određenim osobitostima arhiva na navedenim područjima kojima je potrebno pružiti financijsku pomoć.

78. Hacia un universalismo archivístico (Prema arhivističkom univerzalizmu). *Arquivo e Administração*, v. 4, No1, Río de Janeiro, 1976., str. 6-10. Neke ideje o utjecaju znanstveno-tehnološkog razvoja na administrativnu i arhivističku djelatnost koja nas vodi prema organizacijskoj univerzalizaciji arhiva na svjetskoj razini.

1977.

79. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. IV, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1977 (1978), 247 str.

Osnovna tema ovog broja je situacija u državnim arhivima Latinske Amerike i Kariba. Izložena su izvješća o stručnim izaslanstvima u posjetama navedenim arhivima, te izvješća s arhivističkih skupova, zatim biografije, izvješća o radu organizacije CIDA i arhivističke bibliografije.

80. Personal de archivos: capacitación y estatuto (Stručno osoblje u arhivima: obuka i statut). *Revista del Archivo General de la Nación*, godina V, No6, Buenos Aires, 1977., str. 95-105.

Rad predstavljen na Prvom nacionalnom arhivističkom kongresu u Argentini. Govori se o argentinskim iskustvima, izlažu se određeni problemi i njihova moguća rješenja.

81. *Formación en archivología (Obrazovanje u arhivistici)*. Comisión Nacional de Organización de Sistema Nacional de Servicios de Bibliotecas e Información Humanística, Científica y Tecnológica, (SINASBI), Caracas, 1977., 64 str.

Izlaganje na Okruglom stolu o obrazovanju ljudskih resursa u Organizaciji nacionalnog sustava biblioteka i humanističkog, znanstvenog i tehnološkog informiranja (SINASBI) iz Venezuele. Govori se o modernim tehnikama u profesionalnom osposobljavanju arhivista, o situaciji u Venezueli, o usko arhivističkom usmjeravanju i nastavnom kadru. U aneksu se donosi nacrt o nastavnom programu za arhivistiku i srodna zanimanja.

82. Los archivos Nacionales de Costa Rica, Panamá, Colombia, Ecuador y Bolivia (Državni arhivi Kostarike, Paname, Kolumbije, Ekvadora i Bolivije). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. IV, Córdoba, 1977., str. 49-68.

U radu se prikazuju postignuti rezultati prilikom stručnih posjeta navedenim arhivima, provedenima kako bi se donijela procjena o općem stanju i organizaciji, te kako bi stručni tim iznio svoje prijedloge o modernizaciji dotičnih ustanova.

1978.

83. *Inventarios, Catálogos e índices (Inventari, katalozi i kazala)*. Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1978., 25 str.

84. *Ecuador. Reorganización de Archivos del Ministerio de Relaciones Exteriores (Ekvador. Reorganizacija Arhiva Ministarstva vanjskih poslova)*. Node serie, FMR|BEP|PGI|78|131, UNESCO, París, 1978., 66 str.

Istraživanje o stanju Arhiva Ministarstva vanjskih poslova i prijedlozi za reorganizaciju kako njegovih aktivnih i područnih arhiva tako i Općeg arhiva. Ispitivanje se bavi i temama vezanim za stručni kadar, prostorije, organizaciju i pravne propise.

85. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. V i VI, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1978-1979 (1980), 299 str.

Bilten donosi tekstove statuta arhivističkih društava Latinske Amerike, uključujući karipsko područje, Sjeverne Amerike, Španjolske te statut Međunarodnog arhivskog vijeća. Osim toga, donosi izvješća sa skupova, biografije, novosti, bibliografiju i važne kontakte.

86. Algo sobre las Asociaciones Archivísticas (Nešto o arhivističkim društvima). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. V i VI, Córdoba, 1978-1979, str. 7-20. Neka razmatranja o arhivističkim društvima, njihovu stvaranju, aktivnostima, problemima i publikacijama.

1979.

87. Ensenanza Archivística en América Latina (Arhivističko obrazovanje u Latinskoj Americi). *Revista de la UNESCO de Ciencias de la información, bibliotecología y archivología*, v. I, No2, París, 1979., str. 121-132.

Riječ je o obrazovanju arhivista u nekim latinskoameričkim zemljama s posebnim naglaskom na Arhivističku školu u Córdoba i arhivističku obuku u Interameričkom centru za razvoj arhiva u Córdoba.

88. *Informe sobre el viaje a varios Centros Archivísticos Europeos, Asiáticos y Africanos* (Izvješće o posjetama različitim arhivističkim centrima u Europi, Aziji i Africi). Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1979., 39 str. Izvješće je vrlo raznolikog sadržaja, među ostalim govori o simpoziju u Istočnom Berlinu, vezama s Rimom i Parizom, stručnim obilascima arhiva u Jeruzalemu, New Delhiju, Bombaju, Nairobiju, Akri i Dakru.

1980.

89. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. VII, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1980 (1981), 248 str.

Glavni dio odnosi se na arhive ministarstava vanjskih poslova. Proveden je upitnik u desetak latinskoameričkih i karipskih zemalja, u Sjedinjenim Američkim Državama i u Španjolskoj. Ovaj broj uključuje i nekoliko članaka, biografija, izvješća s različitih skupova, aktivnosti Latinskoameričkog arhivističkog društva i CIDA, novosti, bibliografije i važne kontakte.

90. Unas líneas sobre los Archivos de Ministerios de Relaciones Exteriores (Nekoliko redaka o arhivima ministarstava vanjskih poslova). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. VII, Córdoba, 1980., str. 7-15.

Opisuje se situacija i problemi u navedenim arhivima, s prijedlozima za njihovu reorganizaciju.

91. Archivo General de Centro América (Opći arhiv Srednje Amerike). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. VII, Córdoba, 1980., str. 139-166.

Kratki prikaz povijesti arhiva, pravna pitanja, stručni kadar, arhivski fondovi, instrumenti opisa, tehnički odjeli, bilten. Neke preporuke za modernizaciju arhiva.

92. *Hacia un universalismo informativo (Prema informacijskom univerzalizmu)*. Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1980., 7 str.

Predavanje o utjecaju moderne tehnologije na arhivistiku i na informacijske sustave općenito, održano na Međunarodnom tjednu arhiva u brazilskom gradu Santa María u pokrajini Río Grande do Sul.

93. Algo sobre el acceso a los Archivos Iberoamericanos' (Nešto o dostupnosti iberskoameričkih arhiva). *Documentación y Archivos de la Colonización Española*, svezak II, Ministerio de Cultura, Dirección General de Bellas Artes, Archivos y Bibliotecas, Subdirección General de Archivos, Madrid, 1980., str. 265-288.

Riječ je o raznim aspektima različitih tipova korištenja dokumenata i arhivskog gradiva, poteškoćama i uvjetima pristupa gradivu te o njihovoj liberalizaciji.

Instrumenti istraživanja, reprodukcije, automatizacija i osoblje u službi za korisnike.

94. V. isto 73, pod naslovom: Programa de asistencia en el campo de archivos (Program stručnog savjetovanja na području arhivistike). U: *Archivos Hoy, Teoría y práctica archivística*, godina I, No 1, Archivo General de la Nación. México, 1980., str. 3-11.

95. V. isto 55, ponovno tiskano u *Archivo General de la Nación*, México, 1980., 10 str.

1981.

96. *Boletín Interamericano de Archivos* (Urednik *Interameričkog arhivističkog biltena*), v. VIII, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1981 (1983), 232 str.

Broj posvećen vodiču kroz arhive u Argentini, što se prvenstveno odnosi na javne nacionalne arhive u Buenos Airesu i druge 22 pokrajine. Neka opća razmatranja o arhivima nekih od pokrajina.

97. Guía de los archivos de América Latina (Vodič kroz arhive Latinske Amerike). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. VIII, Córdoba, 1981., str. 202-232. O razlozima objavljivanja vodiča kao instrumenata opisa. Bibliografske bilješke o argentinskim i latinskoameričkim vodičima općenito.

98. Los archivos históricos de Santiago de Estero y Córdoba (Povijesni arhivi u provincijama Santiago de Estero i Córdoba). *Boletín Interamericano de Archivos*, v. VIII, Córdoba, 1981., str. 169-175.

Kratki prikaz stvaranja i razvoja arhiva u navedenim argentinskim pokrajinama.

99. Publicaciones Periódicas Archivísticas de América Latina (Periodičke arhivističke publikacije u Latinskoj Americi). *Revista de la UNESCO de ciencia de la información, bibliotecología y archivología*, v. III, No2, París, 1981, str. 100-

110. Objavljeno i na francuskom i engleskom, pod naslovima: »Publications périodiques en Amérique latine dans le domaine de l'archivistique«, i »Latin American Archives Periodicals«.

Rad se bavi različitim pitanjima vezanima za periodičke publikacije i donosi popis publikacija koje se tiskaju u Latinskoj Americi.

100. Fuentes actuales para las futuras investigaciones históricas (Današnji izvori za buduća povijesna istraživanja). *Boletín del Instituto Riva Agüero*, Pontificia Universidad Católica del Perú, v. 11, Lima, 1981., str. 383-397.

Predavanje održano 1976. u Institutu Riva Agüero. Donijeti su neki prijedlozi za sustavno čuvanje dokumenata kojima prijeti uništenje zbog nedostatka prave planifikacije.

1982.

101. *Introducción a la ordenación y clasificación (Uvod u razvrstavanje i klasifikaciju)*. Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD), la UNESCO y la Dirección de Bibliotecas, Archivos y Museos de Chile, Santiago de Chile, 1982., 41 str.

Rad namijenjen tečaju s programom podučavanja na daljinu. Bavi se temeljnim pojmovima vezanim za razvrstavanje i klasifikaciju dokumenata, njihovom organskom strukturom, sustavima klasifikacije, redoslijednim sustavom, jedinicama čuvanja dokumenata i specifičnim slučajevima u razvrstavanju.

102. *Descripción y Catalogación (Opis i katalogizacija)*. Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD), la UNESCO y la Dirección de Bibliotecas, Archivos y Museos de Chile, Santiago de Chile, 1982., 35 str.

Također prezentirano za tečaj s programom podučavanja na daljinu. Razrađuje opće pojmove opisa, inventara, kataloga, kazala i arhivskih vodiča.

103. *Actas de fundación de la ciudad de Córdoba. Estudio diplomático archivístico (Zapisnik s osnivanja grada Córdoba. Diplomatičko-arhivistička studija)*. *Congreso Internacional de Historia de América*, svezak II, Academia Nacional de la Historia, Buenos Aires, 1982., str. 159-181.

Studija o zapisniku s osnivanja grada Córdoba s diplomatičkog, paleografskog i arhivističkog gledišta. Temelji se na izvornim verzijama navedenih zapisnika. Zna se da je Córdoba jedini grad utemeljen u XVI. st. čiji su zapisnici sačuvani.

1983.

104. Urednik *Interameričkog arhivističkog godišnjaka* (nekad *Interamerički arhivistički bilten*), v. IX-X, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1982-1983 (1984), 306 str.

Časopis donosi nove članke, izvještaje s različitih skupova, izvještaje o radu organizacije CIDA i o tečajevima u Madridu, biografije te bogatu arhivističku bibliografiju.

105. *Diez anos de cursos del CIDA (Deset godina tečajeva pod vodstvom organizacije CIDA)*. *Anuario Interamericano de Archivos*, v. IX-X, Córdoba, 1982-1983, str. 71-83.

Razmatranja o tečajevima arhivistike od 1974. do 1983. pod vodstvom organizacije CIDA.

1984.

106. Urednik *Interameričkog arhivističkog godišnjaka*, v. XI, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1984 (1986), 250 str.

Uvodni se dio sastoji od tekstova posvećenih pravnim propisima vezanim za modernu latinskoameričku arhivistiku od 1971. Slijede četiri članka, biografije, arhivska bibliografija i popis prvih deset brojeva *Interameričkog arhivističkog godišnjaka* (donedavno zvanog *Interamerički arhivistički bilten*).

107. Notas sobre la legislación archivística latinoamericana (Bilješke o arhivističkim zakonskim propisima u Latinskoj Americi). *Anuario Interamericano de Archivos*, v. XI, Córdoba, 1984., str. 7-33.

Bilješke o zakonskim propisima vezanim za latinskoameričke državne arhive od njihovog osnivanja, kao i o važećim zakonskim propisima, uključujući nacionalne arhivske sustave te probleme poštivanja zakonskih normi.

1985.

108. *La Situación (status) de archiveros en relación con otros profesionales de información en la administración pública de América Latina (Status arhivista u odnosu na druga zanimanja unutar informacijskih znanosti u javnoj upravi Latinske Amerike)*. RAMP, UNESCO, PGI-85|WS|13, París, 1985., 74 str. Prevedeno na engleski i francuski.

Usporedba profesionalnog statusa arhivista i bibliotekara što se tiče njihovog obrazovanja i osposobljavanja, vrste djelatnika, uvjeta rada i pravnih propisa. Bibliotekarska i arhivistička društva, preporuke za poboljšanje položaja arhivista.

109. V. isto 108. *The Status of archivist in relation to other information professionals in the public service in Latin America*, 1985., 59 str.

110. Cuatro frases de estudios indigenistas en Córdoba (Četiri razdoblja u indigenističkim istraživanjima u Córdoba). *Comechingonia*, Revista de Antropología e historia, godina 3, No5, Universidad Nacional de Córdoba. Facultad de Filosofía y Humanidades Córdoba, 1985., str. 7-14.

U skladu s pisanim izvorima postoje četiri razdoblja: predhispansko razdoblje, hispansko razdoblje od druge polovice XVI. do prve polovice XVII. st., do kraja XIX. st. je treće razdoblje, a četvrto uključuje XX. stoljeće.

1986.

111. Archivo, archivalía, archivística (Arhiv, arhivalija, arhivistika). U: César Gutiérrez Muñoz i Rolf Nagel, *Textos para el estudio archivístico*; Materiales de trabajo, Pontificia Universidad Católica del Perú y Fundación Alemana para el Desarrollo Internacional, Lima y Bonn, 1986., str. 12-19.

112. V. isto 108. *Le Status des archivistes para rapport á celui des autres professionnels de l'information dans les services publics en Amérique Latine*, 1986., 63 str.

1987.

113. Urednik *Interameričkog arhivističkog godišnjaka*, v. XII, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos, Córdoba, 1987., 218 str.

Ovaj broj u potpunosti je posvećen radovima prezentiranim na X. Međunarodnom arhivističkom kongresu, organiziranom u Bonnu 1984. godine. Radovi su prevedeni na španjolski. Na kongresu se govorilo o rastućim odgovornostima i ograničenim sredstvima kao novim izazovima u arhivistici.

114. Notas sobre el X Congreso Internacional de Archivos (Bilješke o X. Međunarodnom arhivističkom kongresu). *Anuario Internacional de Archivos*, v. XII, Córdoba, 1987., str. 211-218.

Općenite informacije o organizaciji i aktivnostima X. Međunarodnog arhivističkog kongresa.

115. La situación de los archivos iberoamericanos (Stanje iberokoameričkih arhiva). *Jahrbuch für Geschichte von Staat, Wirtschaft und Gesellschaft Lateinamerikas*, Band, (v.) 24, Gohlan Verlag, Köln Wien, (Colonia - Viena) 1987., str. 41-109.

Opća vizija situacije u iberokoameričkoj arhivistici s obzirom na značaj za povjesničare, stanje državnih i drugih javnih arhiva, te privatnih arhiva. Arhivski vodiči, konzultiranje gradiva, osoblje, pravni propisi, publikacije, veze s međunarodnim tijelima i obilježavanje 500. godišnjice otkrića Amerike.

Neobjavljeni radovi

116. *Entre archivos y bibliotecas (Između arhiva i biblioteka)*. 1952., 4 str.
Rad predstavljen na Visokom institutu za patagonska istraživanja u gradu Comodoro Rivadavia. Autor preporuča sustavno čuvanje pisanih izvora na području Patagonije.

117. *La profesión archivística en Argentina (Arhivistička profesija u Argentini)*. 1961., 15 str.

Izlaganje na Prvom interameričkom arhivističkom kongresu (*Primera Reunión Interamericana sobre Archivos*, PRIA) održanom u Washingtonu 1961. godine. Opisuje situaciju s obzirom na arhivističko osoblje u cjelokupnosti arhivističkih institucija u Argentini.

118. *La formación profesional de Archiveros en América Latina (Obrazovanje arhivista u Latinskoj Americi)*. 1961., 12 str.

Izlaganje na Prvom interameričkom arhivističkom kongresu (PRIA) u Washingtonu 1961. godine. Nakon izlaganja o planovima i ostvarenjima u obrazovanju arhivista predstavlja se projekt stvaranja interameričke arhivističke škole.

119. *Problemas Paleográficos en Argentina (Paleografski problemi u Argentini)*. 1961., 17 str.

Još jedno izlaganje na Prvom interameričkom arhivističkom kongresu (PRIA) u Washingtonu 1961. godine. Ovdje je riječ o počecima sustavnih paleografskih istraživanja na Nacionalnom sveučilištu u Córdoba i njihovoj primjeni na povijesna istraživanja. Tumače se pojmovi neografije i grafistike te se govori o studiju diplomatike.

120. *Asesoramiento para la reorganización del Archivo General de Puerto Rico (Pomoć u reorganizaciji Općeg arhiva u Portoriku)*. 1967., 62 str.

Izlaganje u San Juanu pred direktorom Općeg arhiva u Portoriku. Preporučuju se poboljšanja u sređivanju arhivskih fondova, izradi inventara, kataloga i kazala, te formiranje odjela za korisnike.

121. *Estado actual de los archivos en Latinoamérica y en el Caribe y su capacidad potencial en la transferencia de información para usos nacionales; servicios de información de archivos (Trenutačno stanje arhiva u Latinskoj Americi i Karibima i mogućnosti prenošenja informacija za upotrebu na nacionalnoj razini; služba informacija u arhivima)*. 1972., 11 str.

Istraživanje predstavljeno na Interameričkom seminaru o integraciji informacijskih usluga arhiva, biblioteka i dokumentacijskih središta u Latinskoj Americi i Karibima održanom u Washingtonu 1972. Rad se bavi tipovima usluga i korištenja kojima se koriste povjesničari, njihovim problemima i zastupljenosti na arhivističkim skupovima, te izradom instrumenata opisa.

122. *Informe sobre la visita a los Archivos e Institutos de Enseñanza Archivística de Colombia, Panamá, El Salvador, México, Puerto Rico, Venezuela y Brasil en enero y febrero de 1973 (Izveštaj o posjeti arhivima i institucijama za arhivističko obrazovanje u Kolumbiji, Panami, Salvadoru, Meksiku, Portoriku, Venezueli i Brazilu, u siječnju i veljači 1973.)*. 1973., 16 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA) govori o postignutim rezultatima tijekom stručnih misija u navedenim zemljama vezanim za pripomoć nekima od arhiva u njihovoj modernizaciji, te o studijskim posjetama arhivističkim katedrama.

123. *Informe sobre la visita efectuada a los archivos de Paraguay en el mes de julio de 1973 (Izveštaj o posjeti paragvajskim arhivima u srpnju 1973.)*. 1973., 8 str. Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Riječ je o radu koji se bavi stanjem u Državnom arhivu, arhivu Ministarstva vanjskih poslova, obrazovanja i kulture te sudu u gradu Asunción.

124. *El P. Antonio Larrouy y los estudios archivísticos en la Argentina (Otac Antonio Larrouy i arhivistička istraživanja u Argentini)*. 1973., 24 str.

Izlaganje je održano u Odboru za povijesna istraživanja u provinciji Catamarca povodom primanja autora u dopisno članstvo. Ovo se istraživanje bavi zanimanjem koje je veliki argentinski povjesničar Antonio Larrouy posvetio arhivističkim pitanjima i na taj način promovirao arhivistiku u prvoj polovici XX. stoljeća.

125. *Informe sobre la misión de asistencia técnica a los archivos de Colombia efectuada del 11 de enero al 11 de febrero de 1974 (Izveštaj o misiji za tehničku pomoć arhivima u Kolumbiji provedenoj od 11. siječnja do 11. veljače 1974.)*. 1974., 39 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). U misiji su sudjelovala tri profesora iz Arhivističke škole u Córdoba. Posjećeno je oko

50 arhiva u gradovima Bogotá, Cali, Popayán, Medellín, Cartagena de las Indias i Santa Marta. Izrađen je prednacrt za zakon o nacionalnom sustavu arhiva.

126. *Proyecto de ayuda a los archivos de América Latina y del Caribe (Projekt za pomoć arhivima Latinske Amerike i Kariba)*. 1974., 11 str.

Projekt je prezentiran Odboru za razvoj arhiva Međunarodnog arhivskog vijeća održanom u Darmstadtu u Njemačkoj, u svibnju 1974. Bavi se najurgentnijim arhivističkim problemima i donosi nacrt organiziranja pomoći u razdoblju od 1975. do 1978.

127. *Informe sobre el asesoramiento técnico a los archivos de Costa Rica en febrero - marzo de 1975 (Izveštaj o tehničkoj pomoći arhivima u Kostariki tijekom veljače i ožujka 1975.)*. 1975., 22 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Pomoć u modernizaciji državnog i nekih drugih arhiva u gradovima San José, Limón, Canas, Bagaces i Liberia.

128. *Informe sobre los pedidos de asistencia técnica de la OEA a los archivos de Bolivia, Chile, Paraguay, Perú y Uruguay (Izveštaj o zahtjevu za tehničku pomoć od organizacije OEA arhivima Bolivije, Čilea, Paragvaja, Perua i Urugvaja)*. 1975., 5 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Molbom za odobrenje tehničku pomoć tražili su bolivijsko sveučilište u San Andrés de la Paz, Državni arhiv Čilea, Opći arhiv nacije u Peruu i Urugvaju. Paragvaj je tražio pomoć za osnivanje restauratorskog odjela.

129. *Informe sobre la asistencia técnica a los archivos de Perú (Izveštaj o tehničkoj pomoći arhivima u Peruu)*. 1976., 17 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Riječ je o dvomjesečnoj misiji čiji je cilj pripomoć u modernizaciji Općeg arhiva nacije u Peruu i drugih arhiva u Limi, te departmanskih arhiva u gradovima Cuzco i Arequipa. Uključeni su i problemi reorganizacije i pravnih propisa.

130. *Informe para la Reunión del Comité para el Desarrollo de Archivos, en Cagliari, Italia, octubre de 1977 (Izveštaj za sastanak Odjela za razvoj arhiva u Cagliariu, Italija, listopad 1977.)*. 1977., 6 str.

Izveštaj podnijet Odjelu Međunarodnog arhivskog vijeća odnosi se na različite aktivnosti vezane za latinskoameričke arhive.

131. *Notas sobre la planificación del Sistema de Archivos de Venezuela (Bilješke o planifikaciji arhivističkog sustava u Venezueli)*. 1977., 82 str.

Prezentirano organizaciji UNESCO. Misija pod pokroviteljstvom UNESCO-a za arhivističku pomoć Nacionalnoj komisiji za organizaciju SINASBI u Venezueli. Posjete raznim arhivima u gradovima Caracas, Maracaibo i Mérida, bilješke o planifikaciji i prijedlozi za organizaciju Nacionalnog arhivističkog sustava.

132. *Documentos, espacio y tiempo (Dokumenti, prostor i vrijeme)*. 1978., 6 str.

Izlaganje na Drugom nacionalnom kongresu filozofije, održanom u gradu Cosquín u pokrajini Córdoba, u studenom 1978. Govori o koristi koju imamo od pisanih izvora,

te o ulozi slike i zvuka u očuvanju izvora informacija o prošlosti kroz prostor i vrijeme.

133. *Informe sobre el estado de conservación de colecciones documentales de la Academia Nacional de la Historia (Izveštaj o očuvanosti dokumentacijskih zbirki Nacionalne povijesne akademije)*. 1980., 5 str.

Pomoć Nacionalnoj povijesnoj akademiji u Argentini za očuvanje dokumentacijskih zbirki, srpanj 1980.

134. *Informe sobre el asesoramiento relacionado con el Proyecto Desarrollo del Sistema de Archivos de Venezuela, presentado a la Secretaría Ejecutiva de la Comisión Coordinadora del SINASBI (Izveštaj o pomoći vezanoj za Projekt razvoja arhivističkog sustava u Venezueli, predstavljen pred Izvršnim odborom koordinacijske komisije organizacije SINASBI)*. 1980., 28 str.

Pomoć je dodijeljena organizaciji SINASBI u prosincu 1980., u Caracasu, pod pokroviteljstvom organizacije DAC-OEA. Riječ je o zakonskim odredbama, pilot projektu za arhivistiku i ljudskim resursima.

135. *El archivo como complejo de información y consolidación de la memoria nacional (Arhiv kao ukupnost informacija i konsolidacija nacionalne memorije)*. 1980., 26 str.

Studija predstavljena organizaciji SINASBI, u Caracasu u prosincu 1980. Bavi se različitim vrstama informacija i njihovoj funkciji u konsolidiranju nacionalne memorije.

136. *Curso de capacitación archivística (Tečaj arhivistike)*. 1980, 21 str.

Rad predstavljen na Odboru za profesionalno obrazovanje Međunarodnog arhivskog vijeća. Govori o organiziranju neke vrste tečaja za profesionalno osposobljavanje arhivista Latinske Amerike koji bi se održao u 50 školskih sati. Izrađen je nacrt nastavnog plana i programa, odnosno gradiva koje bi trebalo obraditi.

137. *Informe sobre el asesoramiento al Archivo Nacional de Chile en el mes de junio de 1981 (Izveštaj o pomoći Čileanskom državnom arhivu u lipnju 1981.)*. 1981., 43 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Bavi se pomoći u reorganizaciji Državnog arhiva Čilea i njegovom preseljenju u drugu zgradu. Uređenje međuspremišta u novoj zgradi, pravni propisi, stručno osoblje i obuka.

138. *Metodología de la capacitación (Metodologija školovanja arhivista)*. 1981., 11 str.

Izlaganje održano na kongresu Latinskoameričkog društva arhivista o profesionalnom obrazovanju arhivista u Buenos Airesu, kolovoz 1981. Bavi se različitim aspektima sustavnog školovanja, usavršavanja i poslijediplomskim studijima.

139. *Informe sobre el establecimiento de un centro de adiestramiento y formación profesional en Restauración y Reprografía en la Escuela de Archiveros de la Universidad Nacional de Córdoba (Izveštaj o osnivanju centra za obuku i*

profesionalno obrazovanje za restauraciju i reprografiju u Arhivističkoj školi Nacionalnog sveučilišta u Córdoba). 1981., 10 str.

Izveštaj predstavljen na Tehničkom seminaru o čuvanju dokumenata, knjiga i fotografija u Latinskoj Americi i Karibima. Seminar je održan u Santo Domingu u listopadu 1981. Planira se osnivanje dotičnog centra pod pokroviteljstvom Odjela općeg programa informiranja organizacije UNESCO u svojstvu Regionalnog centra za južni dio Latinske Amerike.

140. *Informe sobre el Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos (Izveštaj o radu Interameričkog centra za razvoj arhiva). 1981., 19 str.*

Izveštaj je predstavljen na Drugom sastanku za koordinaciju međunarodnih programa za pomoć razvoju iberskoameričkih arhiva, održanom u Santo Domingu, u listopadu 1981. Izveštaj govori o godišnjim tečajevima arhivistike, tehničkoj potpori i publikacijama organizacije CIDA.

141. *Informe sobre la consulta en Chile (Izveštaj o posjeti Čileu). 1982., 5 str.*
Izveštaj podnijen UNESCO-u o nastavnom kadru na arhivističkom tečaju na daljinu u organizaciji Čileanskog državnog arhiva. Santiago, svibanj i lipanj 1982.

142. *Informe sobre la misión de asesoramiento del proyecto: Puesta en valor de la ciudad de Santa Fe la Vieja (Izveštaj o izaslanstvu za potporu projekta: Otkrivanje grada Santa Fe la Vieja). 1982., 15 str.*

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Potpora je uključivala korištenje dokumentacijskih fondova vezanih za povijest osnivanja staroga grada Santa Fe na području današnjeg grada Cayastá.

143. *Programa de conservación de patrimonio documental (Program za očuvanje dokumentacijske baštine). 1982., 9 str.*

Izlaganje održano pred Nacionalnim odborom za kulturu u Argentini, 1982. Predlaže se metoda sustavnog čuvanja dokumentacijske baštine.

144. *Interpretación paleográfica de nombres indígenas (Paleografsko tumačenje domorodačkih imena). 1982., 44 str.*

Riječ je o nastavku istraživanja o kojem je bilo riječi pod točkom 40. Sadrži domorodačka imena navedena u seriji »Escribanía N° 1« iz Povijesnog arhiva provincije Córdoba, spisi 5 do 10.

145. *Fuentes documentales sobre los indios de Córdoba (Pisani izvori o Indijancima iz Córdoba). 1982., 35 str.*

Rad predstavljen na Odboru za povijest provincije Córdoba. Odnosi se na dokumente s kraja XVI. stoljeća i prve polovice XVII. stoljeća. Dokumenti se čuvaju u Općinskom povijesnom arhivu i u Povijesnom arhivu provincije Córdoba.

146. *Interpretación paleográfica de nombres indígenas (Paleografsko tumačenje domorodačkih imena). Treći dio, 1983., 43 str.*

Nastavak izloženog pod točkom 144; sadrži domorodačka imena iz serije notarskih protokola u registru br. 1 pisanih od strane kordobskih notara, u razdoblju između 1602. i 1605. godine.

147. *Informe sobre el asesoramiento archivístico en Santa Cruz de la Sierra (Izveštaj o arhivističkoj potpore u Santa Cruz de la Sierra)*. 1983., 13 str.
Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Riječ je o misiji provedenoj u arhivima grada Santa Cruz de la Sierra u Boliviji, s ciljem da se pruži potrebna pomoć u osnivanju povijesnog arhiva regije Santa Cruz. U izvještaju je naglasak na situaciji u arhivima dotične regije, pa se donose prijedlozi za osnivanje povijesnog arhiva.

148. *Instrumentos de descripción (Instrumenti opisa)*. 1984., 36 str.
Izlaganje za Latinskoameričko arhivističko društvo. Studija se bavi modernizacijom u sastavljanju inventara, vodiča, kataloga, lista, registara, popisa stanovništva te modernizacijom uprave.

149. *Informe sobre el programa de conservación de Patrimonio Documental en la Provincia de Misiones (Izveštaj o programu očuvanja Dokumentacijske baštine u provinciji Misiones)*. 1984., 17 str.

Izveštaj predstavljen Općoj upravi za kulturu u argentinskoj provinciji Misiones. Radi se o pripremi pilot projekta (vidi točku 143.) u gradovima Posadas i Oberá.

150. *Informe sobre el segundo asesoramiento archivístico en Santa Cruz de la Sierra (Izveštaj o još jednom planu potpore za Santa Cruz de la Sierra)*. 1984., 7 str.
Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Nastavak misije opisane u točki 147. Bavi se izvršenjem proračuna za projekt osnivanja Područnog arhiva. Sredstva koja je dodijelila OEA odnose se na podršku, obrazovanje arhivističkog osoblja, opremanje prostora i objavljivanje priručnika.

151. *Informe sobre la participación al X Congreso Internacional de Archivos y las gestiones en Colonia y Madrid (Izveštaj o sudjelovanju na X. Međunarodnom arhivističkom kongresu te o upravi arhivima u Kölnu i Madridu)*. 1984., 16 str.
Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA). Sudjelovanje na X. kongresu održanom u Bonnu (Njemačka), u rujnu 1984., na sastanku Latinskoameričkog arhivističkog društva. Uspostavljeni kontakti sa Zavodom za ibersku i latinskoameričku povijest u sklopu Sveučilišta u Kölnu i s različitim arhivističkim institucijama u Madridu.

152. *Informe sobre las misiones archivísticas en Montevideo (Izveštaj o arhivističkim misijama u Montevideu)*. 1985., 24 str.
Izveštaj predstavljen Uredu općeg tajništva organizacije OEA u Urugvaju. Prvi plan potpore se usredotočio na kontakt s vodstvom Republičkog sveučilišta i dogovor o projektu osnivanja kratkog arhivističkog studija, te na kontakt sa Sveučilišnom školom bibliotekarstva i srodnih nauka. Drugi plan potpore bavi se razradom nastavnog plana i programa za arhivistiku na navedenom studiju.

153. *Curso para la capacitación de archiveros auxiliares (Tečaj za obuku pomoćnih arhivista)*. 1985., 15 str.
Izlaganje za Odbor profesionalnog obrazovanja Međunarodnog arhivskog vijeća. Ovdje se radi o restrukturiranju, odnosno pojednostavnjivanju rada iz 1980. godine, o kojem je riječ u točki 136.

154. *Informe sobre la misión de evaluar un Centro Regional de Capacitación Archivística en Costa Rica (Izveštaj o izaslanstvu za procjenu rada Regionalnog centra za arhivističku edukaciju u Kostariki)*. 1988., 15 str.

Izveštaj predstavljen Odjelu za kulturu Organizacije američkih država (DAC-OEA).

Savjetovanje za Državni arhiv Kostarike, održano u San Joséu u svibnju 1988.

Govorilo se o važnosti otvaranja regionalnog programa za arhivističku edukaciju u trajanju od godinu dana, namijenjenog zemljama Srednje Amerike i karipskim zemljama španjolskog govornog područja, koji bi se realizirao pod pokroviteljstvom organizacije OEA.

155. *Regionalización de la enseñanza archivística y el CIDA (Regionalizacija arhivističkog školovanja i CIDA)*. 1988., 6 str.

Izlaganje na VI. Argentinskom arhivističkom kongresu održanom u gradu Santa Fe, u kolovozu 1988. Riječ je o novim aspektima arhivističkog obrazovanja u Latinskoj Americi, te o funkciji organizacije CIDA u Córdoba s obzirom na pripremu novih projekata.

Prevela sa španjolskog Daliborka Sarić

Summary

**AURELIO (ZLATKO) TANODI CONTRIBUTION TO THE BIOGRAPHY AND
BIBLIOGRAPHY**

Aurelio (Zlatko) Tanodi, Croatian archivist and historian (Breznički Hum near Varaždin, September 1, 1914.), is noted for the foundation of the modern archival service in Argentina and other states of South America. For almost thirty years (1959-1986) he was the director of the National Archives and at the University of Cordoba he founded the Department of paleography and diplomatics. He was a scientific researcher of the State Council for the scientific and technical research in Buenos Aires from 1961 until 1991. In 1972 he founded an institution called *Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos*, which in 1987 dedicated a memorial to him entitled *De archivos y archivistas. Homenaje a Aurelio Tanodi*. Since 2003 his birthday is celebrated as the Archivist Day in South America. On September 1, 2007 he reached his 93rd birthday.

His daughter, Mrs. Branka Maria Tanodi de Chaipero, is the director of the General and History Archive of the National University in Cordoba and the professor of paleography and diplomatics there. She ceded to *Arhivski vjesnik* the texts that are here translated to Croatian language: her personal experience, the letter of Z. Tanodi in which he states his own life, especially his work in the field of the archival service and education of archivists in South America, together with the bibliography of Z. Tanodi that she compiled.

The letters are an interesting account of father and daughter, both of them being busy in promoting the archival service, archival science and historical auxiliary sciences in South America and as such are a valuable contribution for the research of the life and work of Z. Tanodi and at the same time represent a fine addition to his bibliography. The bibliographical references are lined chronologically and each reference has a brief summary of the specific work. Bibliography makes it clear that the largest number of works was created in South America and is mostly the result of the expert activities on the South American space. It shows the scope of interests and occupation – from the basics of archival science and Latin paleography to the organisational questions of founding and setting in order the archival service, its promoting, the problems of archival education, the modern issues concerning information sciences, the work on promoting the archives in the South American language area and also on the global level.

Key words: Aurelio (Zlatko) Tanodi, biography, bibliography, Argentina, State Archives of Argentina, auxiliary historical sciences, paleography, diplomatics, archivistics, education of archivists, Centro Interamericano de Desarrollo de Archivos

Translated by Marijan Bosnar